číslo: **1/2025** ročník: XVII.

LESNIANSKE NOVINY

noviny o nás...pre nás...

nepredajné periodikum – vychádza 2 krát za rok

jún 2025

Gaudia magna: *Habemus Papam*

Určite máme v živej pamäti začiatok roka 2013, keď v blahej pamäti pápež Benedikt XVI. oznámil celému svetu, že sa zrieka svojho úradu. Celý svet bol touto správou ohromený a prekvapený. Všade sa o tom písalo a hovorilo. Toto gesto Sv. Otca svedčí o jeho múdrosti a pokore. Iba veľký človek mohol toto urobiť. Prišiel 28. február a s ním nové špekulácie o možnom nástupcovi. Celý týždeň písali médiá články, v ktorých padali rôzne mená nástupcov na uvoľnený stolec. Konkláve sa začalo v utorok 12. marca. Celý svet sa koncentroval na Rím. Jedni špekulovali, iní sa modlili. Všetci sme boli šokovaní bielym dymom na druhý deň vo večerných hodinách. Očakávanie bolo veľké. Keď kardinál Tauran oznámil meno nového pápeža, celý svet na chvíľu stíchol. Georgio Bergolio si volil meno František. Máme v živej pamäti jednoduchosť nového pápeža na balkóne Baziliky sv. Petra. Po krátkej modlitbe dáva nový pápež František požehnanie prekvapenému svetu. Pápež František bol určite požehnaním pre Cirkev i celý svet. Jeho viera a bezprostrednosť ostanú pre nás výzvou a povzbudením. Výzvou k aktivite a povzbudením k odvahe a zanietenosti pre Krista a Cirkev. Stihol dať celému svetu požehnanie na Veľkonočnú nedeľu a na druhý deň odišiel k Tomu, koho na zemi zastupoval.

Celý svet znova upieral svoj pohľad do Ríma. Kardináli stáli pred novou výzvou, aby vyvolili nástupcu po Františkovi. Keď v druhý deň voľby nového pápeža, vo štvrtok 8. mája, z komína Sixtínskej kaplnky v podvečer začal stúpať biely dym, celý svet zatajil dych. Svet čakal na meno nového pápeža. O nejaký čas na balkón vystúpil kardinál Mamberti a formulou „Annuntio vobis gaudium magnum: habemus papam!“, ohlásil celému svetu dve mená: Robert Francis Prevost a Lev XIV. Svet má nového pápeža v osobe tohto už bývalého kardinála. Tešíme sa so všetkými. Z jeho prvého vystúpenia bolo cítiť dojatie i veľkú bázeň. Tiež odhodlanie pokračovať v Cirkvi v začatej ceste. Zdá sa, že má dostatok síl i Božej priazne, aby viedol Cirkev v správnych koľajách. Vybral si meno Lev, akoby chcel nadviazať na predchodcov rovnakého mena. Lev I. Veľký bol múdry teológ a Lev XIII. reformátor a veľký ctiteľ práv pre všetkých ľudí. Nový pápež hneď upozornil na nebezpečenstvá, ktoré hrozia ľudstvu. Chce sa postaviť na obranu. Zdá sa, že chce zaviesť poriadok a rešpektovanie pravidiel. Má to v sebe dobre poukladané. Je múdry a rozhľadený. Má veľké srdce naplnené láskou i spravodlivosťou. Myslím si, že tie vlastnosti spojí. Veď spravodlivosť bez lásky môže byť krutosťou a láska bez spravodlivosti môže viesť k chaosu.

Vítame nového pápeža a modlíme sa, aby mal stálu priazeň u Všemohúceho i dostatok odvahy viesť Cirkev i celý svet smerom ku Kristovi, k Bohu. Nech ho Boh zahrňuje svojou priazňou.

Anton Oparty

Poďakovanie za 11 rokov spoločného putovania

Milovaní bratia a sestry!

Ten, kto ma pozná, vie, že mám rád filmy. Najmä tie, keď scenárista napíše scenár takým spôsobom, že sa vo filme presúvame v čase. Raz sme v prítomnosti, inokedy v minulosti. Tento presun v čase nám lepšie pomáha pochopiť dej filmu, a tak aj jeho myšlienku, zmysel, obsah.

Aj moje poďakovanie za spoločných 11 rokov v našej farnosti bude takým presúvaním sa v čase. Cieľom tejto stratégie je čo najlepšie vyjadriť moju vďačnosť tak Pánu Bohu, ako aj Vám všetkým. Tak poďme spoločne spomínať!

29. 12. 2024 v Konkatedrále Sedembolestnej Panny Márie v Poprade Mons. František Trstenský, spišský diecézny biskup otvoril o 16:00 hod. sv. omšou Jubilejný rok 2025. Mottom Jubilea 2025 sú slová: „Pútnici nádeje“.

Mons. František Trstenský prijal v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule biskupskú vysviacku z rúk Mons. Bernarda Bobera, košického arcibiskupa a metropolitu 21. 10. 2023. Odvtedy má mnoho pastoračných aktivít, ku ktorým nás pozýva.

V roku 2024 to bola „Ježišova cesta do Emauz“. Spoločne sme sa s ním mohli pozastaviť pri Lukášovom evanjeliu – jeho 24. kapitole, veršoch 13 – 35. Iste v tomto texte Božieho slova osloví každého niečo iné. Mňa v tomto aktuálnom čase „odchodu“ oslovujú z tejto stati slová či myšlienky ako: „cesta“, „kráčanie k cieľu“, „prítomnosť Krista“, „dialóg“, „učenie“, „viera“... Je toho dosť.

Častejšie si uvedomujem, že náš život sa môže prirovnať „ceste“. Ceste, ktorou kráčame k cieľu. Raz sme na nej sami (môže sa nám to tak javiť), druhý raz kráčame s priateľmi, inokedy vnímame aj prítomnosť Krista... Raz sa nám javí, že je to cesta ľahká a krásna, inokedy sa podobá tej „krížovej“... Raz kráčame vpred, inokedy utekáme preč... ako Emauzskí učeníci.

8. 7. 2014 dekrétom Mons. Štefana Sečku, spišského diecézneho biskupa, ktorým ma ustanovil za správcu farnosti v Oravskej Lesnej, sa naše cesty spojili. Od toho dňa až do 30. 6. 2025 kráčame cestou spolu. Sme teda pútnikmi. Pútnikmi nádeje! Na tejto spoločnej ceste bolo veľa pekného, dobrého, požehnaného! Za to všetko chcem vysloviť úprimné: Ďakujem!

Moja vďaka patrí ponajprv mojim najbližším spolupracovníkom – vsdp. Antonovi Opartymu a vsdp. Miloslavovi Marušiakovi. Ďakujem Vám za osobný príklad viery, za každú modlitbu, za chvíle strávené za Pánovým oltárom, ale aj mimo neho. Za posväcovanie Božieho ľudu slávením sv. omší, za ohlasovanie Božieho slova, za vysluhovanie sv. zmierenia našim bratom a sestrám, ako aj za pripravenie ich duší na večnosť skrze sviatosť pomazania chorých. Nech Vás Kristus Večný kňaz požehnáva!

Miestom, v ktorom sa posilňujeme sviatosťami, v ktorom nábožne uctievame Boha, a v ktorom sa poúčame Božím slovom, je kostol. Oň sa starajú moji kostolníci – Helenka a Jozef Tisoňovci. Oni ho otvárajú a zatvárajú, náležite a s úprimnou nábožnosťou pripravujú liturgiu, pomáhajú pri bohoslužbe a vysluhovaní sviatostí, starajú sa o liturgické predmety, ba aj o čistotu a údržbu kostola. Nech Pán bohato odmení každú Vašu obetu spojenú s touto službou.

Veronike Tisoňovej vyjadrujem svoju vrúcnu vďaku za službu ekonómky farnosti, za prípravu rozpočtov, za prípravu daňových priznaní, ba aj za zdravotnú starostlivosť. Táto služba je služba v skrytosti, ale náš Nebeský Otec „Ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti.“. Nech Ti dá „mieru dobrú, natlačenú, natrasenú, vrchovatú“. Nech Ťa požehnáva!

Zo srdca ďakujem aj MUDr. Gabriele Jatyelovej, že sa starala tak zodpovedne o moje zdravie. Nech Vám Pán dáva naďalej silu k službe a nech Vás žehná a chráni! Aj zdravotné sestričky – Mgr. Lenku Nogovú a Mgr. Tatianu Kovalčíkovú nech Pán bohato odmení za ich obetavú službu. Som Vám vďačný!

MUDr. Martinke Murínovej a Eve Murínovej, aj ich mamke Štefánii Murínovej zo

(Pokračovanie na 5. strane)

Očami starostu

Milí čitatelia Lesnianskych novín, posledné obdobie života každého jedného z nás je poznačené akousi zvláštnou uponáhľanosťou doby, kedy si často nevieme nájsť čas na chvíľku pre naše vzťahy, najmä s našimi najbližšími.

Práve preto si vážim momenty, kedy sa vieme ako spoločnosť stretnúť na rôznych spoločných podujatiach, ktoré prinášajú radosť a úsmevy na tvári nielen nám, ale aj našim deťom či starkým. Máme za sebou krásne stretnutia, pri tradičnom **stavaní mája** a pri nádhernom programe detí z materskej školy a základnej školy. Deti nám postavili krásny „mini" máj a po nich prišli na scénu hasiči so zamestnancami obce, ktorí za pomoci techniky postavili väčší a vyšší. Mnohí sme sa zišli pri občerstvení a dobrej hudbe pána Viktora Chudobu za asistencie zvuku pána zástupcu ZŠ Serafína Beňuša. O občerstvenie vo forme chutného gulášu sa nám už tradične starajú naši ochotní poľovníci a o pitný režim pracovníci obce.

V piatok 2. mája sme spolu s Vami a detičkami oficiálne otvorili nový **multifunkčný športový areál** na rázcestí osád Lehotská a Jasenovská. Výstavbu areálu sme dokončili už v závere minulého roka. Začínala však zima, a tak sme si museli počkať na priaznivejšie počasie, ktoré chvalabohu prišlo. Tešil nás ruch detí, ukážka tréningu našich mladých futbalistov so skúseným trénerom. Toto dielo je typickým príkladom z praxe, že spojením podpory poslancov, aktivity starostu a ochoty pomôcť zo strany štátu vieme budovať veľmi pekné projekty. A aby otvorenie bolo chutnejšie, pre deti sme podávali cukrovú vatu. Som veľmi šťastný, že sme s výstavbou tohto ihriska došli do finále a naši športovci, od najmenších po najstarších, si tu môžu zašportovať, zacvičiť, zrelaxovať. Už teraz vidíme, že sem chodí veľa detí a aj starších, hrajú futbal, behajú, skrátka ihrisko sa ujalo. Zabavia sa pri športe, prežijú svoj voľný čas nie sedením, či pri počítačových hrách, ale na zdravom vzduchu a v pohybe. Ihrisko sme postavili aj vďaka finančnej pomoci Fondu na podporu športu vo výške takmer 150 000 €.

V sobotu 3. mája, na **sviatok sv. Floriána,** sme si s našimi **dobrovoľnými hasičmi** uctili pamiatku padlých občanov obce v 1. a 2. svetovej vojne pri našom pomníku stojacom medzi kostolom a základnou školou. Práve títo hrdinovia v minulosti bojovali za mier a pokoj, ktorí sa im podarilo dosiahnuť. My máme dnes rovnakú úlohu, zatiaľ chvalabohu bez otvoreného konfliktu, na našom území. V tomto vnímam obrovský význam neustáleho si pripomínania týchto udalostí, ktoré nám majú byť výstrahou pred tým, akú veľkú cenu sme za mier vo svete museli zaplatiť aj my. Zároveň sme v tento deň chceli myslieť aj na tých, ktorí nasadzujú svoje životy a zdravie, aby boli vždy nablízku vtedy, keď je niekto v ohrození života a zdravia, či hrozia veľké škody na majetku. A to je v prvom rade požiar, nie však len ten. Naši dobrovoľní hasiči preukazujú mimoriadnu ochotu a nasadenie v každej situácii, pri potrebe použiť AED, pri padnutých stromoch, horiacich autách a elektrických zariadeniach, horiacich lúkach, no jednoducho tam, kde je treba. Nezabúdame preto na ich snaženie a ochotu. Tvoria jeden zo základných pilierov našej obce.

V nedeľu 4. mája sa v našej obci konal 26. ročník podujatia s názvom **Lesňanská heligónka.** Sála kultúrneho domu ožila opäť v nádhernej harmónii rôznych hudobných štýlov a krásnych spevov z rôznych kútov Slovenska, Čiech a Poľska. Jedná sa o unikátne predstavenie jedných z najlepších muzikantov v hre na heligónke. Okrem priaznivcov heligónok sa na podujatí ako hosť zúčastnil aj štátny tajomník ministerstva kultúry Tibor Bernaťák so svojimi kolegami.

Veľmi si vážim obrovskú prácu pána Viktora Chudobu a jeho ochotných pomocníkov. Každý rok pritiahnu na pódium kultúrneho domu obrovské talenty a dokazujú, že si našu ľudovú kultúru a tradície nielen vážime, ale nimi aj žijeme. Ďakujeme.

Mesiac máj zavŕšilo 11. mája tradičné posedenie s mamičkami v rámci **Dňa matiek.** Je veľmi dôležité všetkým milujúcim mamám pripomenúť, že na ich lásku nezabúdame, že si ich obetu a nezastupiteľnosť v našom živote nevypovedateľne vážime. Len vďaka nim a ich rozhodnutiu sme tu aj my. A preto im s láskou venujeme aj darček na pamiatku. V programe vystúpili ich detičky či vnúčatá alebo pravnúčatá. Myslím si, že pohľad na budúcnosť, ktorá tu po nich zostane, im dodáva ešte dostatok síl a optimizmu do ďalších krásnych spoločných dní.

Poďme sa spolu pozrieť aj na investície, ktoré sa v našej obci aktuálne riešia. Začnem nelichotivo, no úprimne. Práce na výstavbe **chodníka na Jasenovskej** nejdú podľa našich plánov. Zhotoviteľ začal veľmi pozvoľna práce na priepuste pri zastávke Hablák. Snažíme sa preto spolu so stavebným dozorom každodenne urgovať posilnenie počtu pracovníkov, doplnenie dopravného značenia. Na výstavbu tejto časti chodníka sme získali dotáciu 80 000 € prostredníctvom projektu z MAS Biela Orava. Významnou čiastkou by mala prispieť aj Žilinská župa, ktorá si v rámci výstavby chodníka vyrieši havarijný stav prepadnutého priepustu pri zastávke Hablák, kde sa aj začalo. Každé euro dotácií je dobré a aj tomuto príspevku som rád. Teším sa, lebo štát výstavbu chodníkov nepodporuje žiadnym grantom a toto bola jediná možnosť, ako získať mimorozpočtový peniaz. Čiastkou cca 200 000 € na výstavbu chodníka prispeje aj obec zo svojho rozpočtu. V každom prípade budeme robiť všetko preto, aby sa výstavba tohto úseku dokončila čím skôr, aby nás september neprekvapil.

Finančným objemom najväčšia akcia tohto roka sa udeje v **základnej škole.** Z prostriedkov dotácie z MIRRI, Quick fixies opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov vo výške 550 000 € ideme **meniť všetky okná** a vonkajšie **dvere**. Ide o dotáciu bez spoluúčasti obce. V minulosti som chcel žiadať aj o dotáciu z plánu obnovy podobne ako Novoť aj Zákamenné na obnovu fasády a strechy, vytvorenia bezbariérovosti celej školy, izoláciu a odvodnenie základov či nadstavbu strechy na prístavbe, obnovu kuchyne a jedálne, vytvorenia vonkajšieho ihriska, no pre spoluúčasť 10 % z celkových výdavkov a cenu projektovej dokumentácie podanie projektu poslanci OZ nepodporili.

Staré okná sú drevené a majú viac ako 20 rokov. Niektoré z nich sa ani nedajú otvoriť, sú nahnité, aj keď zvonku vyzerajú po obnove náterom ešte celkom fajn. Na okná sa inštalujú nové žalúzie a kompletne **vymeníme aj svetlá** v celej škole. Veríme, že keď staré vymeníme **za LED** podobne ako na prvom poschodí, tak to bude pre žiakov aj vyučujúcich opäť celkom iný svetelný komfort a samozrejme, príde aj úspora na energiách.

Problematické sú aj staré **elektrorozvody** na druhom poschodí a v prístavbe. Keď sa nám ich podarí vymeniť, mali by sme budovu školy po výmene strechy, oprave šatní, výmene podláh v triedach zrekonštruovanú veľmi slušne. Na prvom poschodí sme svetlá a elektrorozvody vymenili v roku 2022. Tam dôjde už len k výmene okien. Žiaľ, tvorcovia výzvy na poskytnutie dotácie nad takým „detailom" ako je výmena rozvodov veľmi neuvažovali a nie sú predmetom dotácie, preto je potrebné zháňať ďalšie prostriedky kde sa dá.

Vieme, že opäť zažijeme dosť stavebného ruchu, ale bude vidno ďalšiu užitočnú robotu. Je len dobré, keď sa veci hýbu a vylepšujú. Veľká akcia, ale my to zvládneme. Pomôže nám aj pán riaditeľ so svojím tímom, vždy sa pri projektoch snažia pomáhať, za čo im ďakujeme.

Obnova ciest je stále jednou z tém, ktoré nás v obci ťažia. Máme v tomto smere ako obec už roky veľký modernizačný dlh, ktorý nie je možné ľahko dohnať. V tomto roku nás čaká klasická údržba. Na zasadnutí obecného zastupiteľstva sme si preto ako prioritu na tento rok stanovili úsek cesty Bučina I. Podľa finančných možností obce sa stanoví rozsah úseku. Začneme úpravou odvodnenia, vyčistíme priekopy a osadíme odvodňovacie žľaby.

Smeti sú studňou nekonečných debát nielen na zasadnutiach obecných zastupiteľstiev, ale aj v našich domovoch. Často riešime, ako čo najspravodlivejšie vyrubiť poplatok na odpad na konkrétnu osobu či nehnuteľnosť. Môj osobný názor je, že to všetko speje k váženiu odpadu. Teda ak ja odpad vyveziem obrazne 20-krát do roka v celkovej váhe 1500 kg, zaplatím podľa toho aj poplatok. Stane sa tak to, že ak sa v obci vyzbiera do auta 8 ton odpadu na jeden zber, mali by sme súčtom váh vysypaných popolníc presne zistiť, od koho odpad pochádza a teda kto si ho aj musí zaplatiť. Podporíme tak poctivo separujúcich obyvateľov obce, ktorí komunálny odpad naozaj znižujú. Poslancom OZ som preto navrhol ísť do projektu vybudovania stojísk na zber komunálneho odpadu od obyvateľov, aby sme mohli koncentrovať smeti z častí, kde sa napríklad v zime nedá zabezpečiť ich odvoz, a aby sme prešli na váženie odpadu. Žiaľ, poslanci zatiaľ budovanie takéhoto systému neodobrili. O dva roky sa dostaneme do štádia, kedy prestanú byť dostupné eurofondy, únia bude pravdepodobne poskytovať už len úvery, no uvidíme, ako sa s tým vysporiadame.

Z OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Často sa stretávam aj s otázkou, ako postupujeme pri príprave **projektu kanalizácie a vodovodu** v našej obci. Nechcem opäť podrobne opisovať obsah projektu, ktorému sa venujú staršie články. V skratke spomeniem, že sme nastavili a vyhlásili verejné obstarávanie na obstaranie projektovej dokumentácie a stavebného povolenia na stavbu tak vodovodu ako aj kanalizácie súbežne v jednej výkopovej ryhe ako dvoch samostatných stavebných objektov. Podmienky súťaže sme podrobne rozobrali spolu s poslancami obecného zastupiteľstva, a tak sa dá povedať, že začíname s prípravou žiadosti. Pán minister životného prostredia sám takéto aktivity podporuje, a preto verím, že sa budeme spolu s projektantom stretávať pri riešení konkrétnych trás a návrhov na stretnutiach v kultúrnom dome po jednotlivých častiach obce. Zároveň by nám veľmi pomohla aj novelizácia vodného zákona, ktorý by mal povoľovací proces stavby výrazne zjednodušiť.

Veľmi mi leží na srdci aj stav budovy kultúrneho domu. Vo vnútorných častiach sály a WC zariadení sa urobilo kus práce za nemalý peniaz. Ostatné časti však pamätajú veľa a preto neustále bojujem o tie správne šance na získanie potrebnej dotácie.

Rozmýšľame aj o cezhraničnej spolupráci s hasičmi, aby sme postavili novú požiarnu zbrojnicu. Pokúsime sa, lebo bez aktivity sa výsledky nedostavia. Dúfajme, že sa niečo podarí získať aj na tieto projekty. Dúfať treba a tiež byť vytrvalý – to sú naše plány.

Záverom chcem pripomenúť, že 21. a 22. júna budeme v našej obci žiť športom a zažijeme spoločný športový víkend. Organizujeme ho spoločne s našou Telovýchovnou jednotou. Okrem športových aktivít máme pre deti pripravené aj množstvo prekvapení, o ktorých sa dozviete z plagátu. Občerstvenie pripravia opäť naši poľovníci.

Ďakujem všetkým, že spolu rozvíjame našu obec.

Marek Majdiš

Uznesenia zo dňa 18. 11. 2024

OZ:
A) berie na vedomie žiadosť Občianskeho združenia ABC MARTIN, OZ, so sídlom Košťany nad Turcom 150, 038 41, IČO: 37806394 o poskytnutie finančných prostriedkov na záujmové vzdelávanie – mzdy a prevádzku školského zariadenia na rok 2025 zo dňa 27. 09. 2024,
B) schvaľuje poskytnutie finančných prostriedkov na záujmové vzdelávanie – mzdy a prevádzku školského zariadenia na rok 2025 vo výške 110 €.
OZ:
A) berie na vedomie žiadosť o prerokovanie dodatočného povolenia stavby rodinného domu Antona Jurčáka a jeho manželky,
B) schvaľuje rozšírenie lokality BUČ 2A a doplnenie do Územ. plánu obce parcely EKN „C“ 16230/15, 16, 38, 45, 46 na účel individuálnej bytovej výstavby, regulatív B1.
OZ:
A) berie na vedomie žiadosť Lenky Ondrušovej o vydanie súhlasu na individuálnu zmenu a doplnok Územného plánu Oravská Lesná,
B) konštatuje, že daná lokalita nebude zaradená v najbližšom čase na doplnenie do Územného plánu obce Oravská Lesná.
OZ:
A) udeľuje súhlas vlastníka susednej nehnuteľnosti s osadením prístavby Penziónu Severka stavebníka MEGAPARTNER a. s., Plavisko 7, Ružomberok 034 01, IČO: 46 194 878 vo vzdialenosti 1,427 m od hranice pozemku parcely reg. „C“ číslo 7745/4,
B) žiada stavebníka dodržať podmienku vytvorenia parkovacích miest na splnenie podmienky zabezpečenia dostatočnej kapacity parkovacích miest a stojísk rozšírenej prevádzky Penziónu Severka mimo pozemkov v správe a vlastníctve obce Oravská Lesná.
OZ:
k miestnej komunikácii v časti Pribišská, parcelné číslo 17057/2 registra „E“ a nadväzujúcich parciel **konštatuje,** že v prípade ak je v záujme vlastníkov a obyvateľov danej lokality previesť správu a vlastníctvo miestnej komunikácie na obec, musia byť splnené všetky podmienky, ktoré boli stanovené Územným plánom obce a uznesením na poslednom stretnutí dňa 03. 06. 2024 so zástupcami obce. V prípade ak tieto podmienky nebudú zo strany vlastníkov a obyvateľov danej lokality akceptované, bude miestna komunikácia zaradená ako súkromná komunikácia.
OZ:
zriaďuje Komisiu pre oblasť cestovného ruchu a navrhuje: predseda: Mgr. Jozef Rošťák, členovia: Ing. Jakub Demko, Martin Podstavek, Martin Srogoň
s účinnosťou od 01. 12. 2024. Do 01. 12. 2024 predseda komisie doplní náplň činnosti komisie.
OZ:
schvaľuje nového člena Sociálnej komisie namiesto p. Marty Hornej, p. Emila Rabčana s účinnosťou od 01.12. 2024.
OZ:
A) berie na vedomie žiadosť TJ Oravská Lesná o finančný príspevok na fasádu budovy,
B) schvaľuje mimoriadny príspevok vo výške 5 000 €.
OZ:
schvaľuje zníženie platu starostovi obce Oravská Lesná v zmysle ustanovenia § 4, ods. 2, č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest v znení neskorších predpisov z pôvodných 35% na 25 % s účinnosťou od 01. 01. 2025.
OZ:
schvaľuje hlavnému kontrolórovi mesačné odmeny z pôvodných 20% vo výške 10% z mesačného platu s účinnosťou od 01. 01. 2025.
OZ:
schvaľuje zmenu zásad odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva s účinnosťou od 01. 01. 2025 a to nasledovne: 1. v § 4 ods. 2 sa vypúšťa slovo „70 €“ a vkladá sa nové slovo „50 €“
OZ:
schvaľuje výšku nájomného v priestoroch jedálne ZŠ s MŠ Oravská Lesná na mimoriadne udalosti t.j. kar, oslava na sumu 100 € jednorazovo s účinnosťou od 01. 01. 2025.
OZ:
A) schvaľuje zmenu návrhu VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a to konkrétne: §7 ods. 3 sa v celom rozsahu vypúšťa; vypúšťajú sa celé znenia ust. §5 a §9 a nahrádzajú sa novým, nasledovným znením:

„§ 5 Sadzba poplatku

(1) Sadzba poplatku je:
a) 0,0822 € za osobu a kalendárny deň pri zmesovom komunálnom odpade pre rodinné domy a byty s trvalým pobytom obyvateľov obce, t.j. 30 € osobu/rok (2,50 €/mesiac). Poplatok zahŕňa nasledovný počet vývozov:
aa) pre počet členov domácnosti 1 až 6:
– jedna 110 l alebo 120 l nádoba – 24 vývozov za rok
– jedna 240 l nádoba – 12 vývozov za rok
ab) pre počet členov domácnosti 6 a viac:
– dve 110 l alebo 120 l nádoba – 24 vývozov za rok
– jedna 240 l nádoba – 24 vývozov za rok.
V prípade, že má domácnosť záujem o väčší počet vývozov, obec doúčtuje k základnému poplatku za osobu a rok:
– za 110 l alebo 120 l nádobu – 5 €/vývoz
– za 240 l nádobu – 10 €/vývoz,

b) 0,0502 € za liter pri neváženom množstevnom zbere,

c) 80 €/rok pri zmesovom komunálnom odpade pre vlastníkov chát, rekreačných objektov a rodinných domov využívaných pre individuálnu rekreáciu,

d) 270 €/rok za odvoz jednej kuka nádoby o veľkosti 110 l u fyzických a právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť na území obce Oravská Lesná. V prípade väčšieho počtu kuka nádob alebo väčšieho objemu jednej kuka nádoby u jedného poplatníka sa mu poplatok pomerne násobí týmto počtom,

e) 270 €/ rok ako základný poplatok za odvoz komunálneho odpadu u fyzických a právnických osôb poskytujúcich ubytovanie iných osôb za odplatu alebo prenájom nehnuteľnosti využívaných na ubytovanie iným osobám za odplatu na území obce Oravská Lesná. V prípade väčšieho počtu ubytovacích kapacít objektu sa výška poplatku u jedného poplatníka násobí týmto počtom. Zároveň sa týmto stanovuje rozsah počtu ubytovacích kapacít a násobok základného poplatku v závislosti od ubytovacích kapacít vlastníka alebo správcu (prevádzkovateľa) ubytovacieho zariadenia nasledovne:
1 – 5 ubytovacích miest: 1-násobok základného poplatku,
6 – 15 ubytovacích miest: 2-násobok základného poplatku,
16 – 30 ubytovacích miest: 3-násobok základ. poplatku,
31 – 40 ubytovacích miest: 4-násobok základ. poplatku,
za každých ďalších 10 ubytovacích miest naviac sa násobok zvyšuje o 1.

f) 2 700 €/rok na odvoz jedného kontajnera o objeme 1100 l komunálneho odpadu u právnických osôb vykonávajúcich činnosť na území obce Oravská Lesná a podnikateľských subjektov podnikajúcich na území obce Oravská Lesná. V prípade väčšieho počtu kontajnerov u jedného poplatníka sa mu poplatok násobí týmto počtom,

g) 0,020 € za kilogram drobných stavebných odpadov bez obsahu škodlivín,

h) 0,250 € za kilogram objemného odpadu odovzdaného na zbernom dvore, pričom prvých 150 kg za rok na jednu domácnosť (rodinný dom so súpisným číslom, na ktorom majú obyvatelia prihlásený trvalý pobyt) je bezplatne.“

„§ 9
Priestupky
Priestupku podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych

daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady sa dopustí fyzická a právnická osoba, ktorá:
a) neposkytne obcou požadované pravdivé a úplné informácie súvisiace s nakladaním s komunálnymi odpadmi (počet ubytovacích miest),
b) koná v rozpore so všeobecne záväzným nariadením obce – ukladá do zberných nádob určených na komunálny odpad iný odpad ako zmesový komunálny odpad.
Za priestupky podľa tohto § 9 bod a) na základe miestneho šetrenia sa ukladá pokuta do 1 500 € a poplatok 270 € za každú nepriznanú ubytovaciu kapacitu navyše.“
B) Schvaľuje návrh VZN č. 3/2024 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady so zmenami a doplnkami s účinnosťou od 01. 01. 2025.
OZ:
A) schvaľuje zmenu návrhu VZN trhový poriadok a to konkrétne: vypúšťa sa celé znenie článku 6 ods. 4 a nahrádza sa novým, nasledovným znením:
„4) Nájomné za prenájom trhového miesta počas odpustovej slávnosti:
- poplatok za deň 50 €/deň, v šírke do 3 m
- poplatok za deň 100 €/deň, v šírke od 3 m do 6 m
- poplatok za deň 150 €/deň, v šírke od 6 do 9 m“,
B) schvaľuje návrh VZN č. 4/2024 trhový poriadok so zmenami a doplnkami s účinnosťou od 01. 01. 2025.
OZ:
schvaľuje správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2023/2024.

Uznesenia zo dňa 9. 12. 2024

OZ:
schvaľuje plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Oravská Lesná na 1. polrok 2025 s doplnením kontrolnej úlohy a to: kontrola miestnych daní a poplatkov podľa aktuálneho platného VZN obce Oravská Lesná.
OZ:
schvaľuje návrh VZN č. 5/2024 o poskytovaní sociálnych služieb, určení ich postupu a výške úhrady pri ich poskytovaní a poskytnutí príspevku obyvateľom obcou Oravská Lesná s účinnosťou od 01. 01. 2025.
OZ:
schvaľuje zmenu rozpočtu obce Oravská Lesná a ZŠ s MŠ Oravská Lesná č. 14 na rok 2024, vykonanú rozpočtovým opatrením podľa § 14 ods. 2 písm. b/ a c/ zákona č. 583/2004 Z. z., konkrétne povolené prekročenie príjmov a výdavkov.
OZ:
schvaľuje zúčtovanie zmarených investícií, zostatkov projektovej dokumentácie na investičné akcie, ktoré sú zaúčtované na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku do nákladov.
OZ:
schvaľuje rozpočet obce Oravská Lesná a ZŠ s MŠ Oravská Lesná na rok 2025 na úrovni hlavných kategórii ekonomickej klasifikácie, rozpočtovej klasifikácie, vrátane programov a berie na vedomie výhľadový návrh rozpočtu obce Oravská Lesná na roky 2026 a 2027 vrátane programov.

Uznesenia zo dňa 10. 03. 2025

OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť o príspevok na opravu miestnej komunikácie par. č. 7675/14 vo vlastníctve obce“,
B) poveruje stavebnú komisiu obhliadkou miesta a posúdením spôsobu opravy pred realizáciou odvodnenia cesty.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť o ponuku prenájmu obecných nebytových priestorov od firmy MKM elektro, s. r. o.“,
B) konštatuje, že nedisponuje žiadnymi voľnými priestormi, vhodnými na prenájom.
OZ:
A) berie na vedomie „Vyjadrenie sa k uverejnenému návrhu o zvýšení poplatkov za PDO od nájomníkov nebytových priestorov v kultúrnom dome“,
B) konštatuje, aj na základe danej žiadosti, že obec bude prehodnocovať systém zberu a poplatkovú povinnosť za PDO v priebehu roka 2025, na základe čoho prehodnotí zmeny na rok 2026.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Anny Brisudovej o odkúpenie pozemku vo vlastníctve obce parcela registra “E“ č. 7751/1 a 7752 o výmere 64,23 m^2“,
B) poveruje starostu obce prípravou podkladov (znalecký posudok, návrh zámennej alebo kúpnej zmluvy) na prevod podielov vo vlastníctve obce Oravská Lesná v žiadosti uvedených pozemkoch.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Jána Kureka o individuálne rozšírenie územného plánu obce Oravská Lesná na parcele č. 1119 v katastrálnom území Oravská Lesná“,
B) konštatuje, že na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva sa prehodnotí aktuálnosť územného plánu obce Oravská Lesná a určí sa prípadný spôsob jeho zmeny a doplnenia.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Ing. Mateja Mazúra o individuálne rozšírenie územného plánu obce Oravská Lesná na parcele č. 1120 v katastrálnom území Oravská Lesná“,
B) konštatuje, že na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva sa prehodnotí aktuálnosť územného plánu obce Oravská Lesná a určí sa prípadný spôsob jeho zmeny a doplnenia.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Ing. Štefana Cinkaniča o zrušenie poplatku pre komunálny odpad“,
B) konštatuje, že na základe aktuálnej platnej legislatívy nie je možné individuálne odpustiť, respektíve znížiť poplatok za PDO z dôvodov uvedených v žiadosti Ing. Štefana Cinkaniča.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Márie Sabovej o odpustenie poplatku za odvoz komunálneho odpadu“,
B) konštatuje, že na základe aktuálnej platnej legislatívy nie je možné individuálne odpustiť, respektíve znížiť poplatok za PDO z dôvodov uvedených v žiadosti p. Márie Sabovej.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Viery Murínovej o zníženie sumy za odvoz komunálneho odpadu“,
B) konštatuje, že na základe aktuálnej platnej legislatívy nie je možné individuálne odpustiť, respektíve znížiť poplatok za PDO z dôvodov uvedených v žiadosti p. Viery Murínovej.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť o vývoz odpadov pre Avaro s. r. o. a zaslanie Prílohy č. 3 k VZN č. 3/2024 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady“,
B) konštatuje, že na základe aktuálnej platnej legislatívy nie je možné individuálne odpustiť, respektíve znížiť poplatok za PDO z dôvodov uvedených v žiadosti spoločnosti Avaro, s.r.o..
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Jána Šunu o prehodnotenie výšky poplatku za komunálny odpad“,
B) konštatuje, že na základe aktuálnej platnej legislatívy nie je možné individuálne odpustiť, respektíve znížiť poplatok za PDO z dôvodov uvedených v žiadosti p. Jána Šunu.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Márie Gelčinskej o pripojenie nehnuteľnosti na verejný vodovod“,
B) konštatuje, že zahrnie danú lokalitu do celkového projektu obce na vybudovanie verejnej kanalizácie s čistiarňou odpadových vôd a verejného vodovodu v obci Oravská Lesná.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Jána Večereka o pripojenie nehnuteľnosti na verejný vodovod“,
B) konštatuje, že zahrnie danú lokalitu do celkového projektu obce na vybudovanie verejnej kanalizácie s čistiarňou odpadových vôd a verejného vodovodu v obci Oravská Lesná.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Zdenky Tisoňovej o zámenu pozemkov č. parcely 9823 o výmere 1456 m^2 a pozemkov č. parcely 9739/4, 9739/5 o celkovej výmere 716 m^2 vo vlastníctve obce Oravská Lesná“,
B) schvaľuje vyhotovenie znaleckého posudku na určenie hodnoty pozemkov parcely č. 9823, 9739/4 a 9739/5, na základe ktorého stanoví žiadateľke ďalší postup.
OZ:
v návrhu zmluvy o zriadení vecného bremena SSD „18010 – Oravská Lesná – Bučina – Rozšírenie NNK“ **súhlasí** s umiestnením novej siete na ľavej strane existujúcej spevnenej cesty podľa navrhnutej situácie.
OZ:
v návrhu zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena „15681 – Oravská Lesná – Lehotská – Zahustenie DTS a rekonštrukcia TS 220/ts/or.lesna_bartos **žiada** zapracovať do rozpočtu stavby dodávku a rozprestretie asfaltovej živičnej zmesi na časti stavbou dotknutej komunikácii za účelom jej obnovy po výstavbe.
OZ:
A) berie na vedomie „Žiadosť p. Márie Dibdiakovej, p. Simony Hrčkulákovej a p. Dávida Nováka o výmenu alebo úpravu okien v bytovke súpisné č. 1137 a 1094“,
B) konštatuje, že nepristúpi k individuálnej obnove, ale tieto problémy bude riešiť komplexnou obnovou.
OZ:
poveruje starostu obce na všetky právne úkony súvisiace s majetkovo-právnym vysporiadaním pozemkov parcelné č. 7796/1, 7910/2, 7909/3, 7765/4, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 17117/2, 4 pod ZŠ s MŠ Oravská Lesná.
OZ:
schvaľuje podanie žiadosti o dotáciu „Športová infraštruktúra – Oravská Lesná“ so spolufinancovaním z vlastných zdrojov obce vo výške 30%, maximálne 85 000 €, v areáli Základnej školy s materskou školou Oravská Lesná na parcele č. 7765/11.
OZ:
schvaľuje zníženie mesačného poplatku za umiestnenie dieťaťa v jasliach z 300 € na 150 €.
OZ:
schvaľuje z dôvodu nevytvorenia osobných, prevádzkových, personálnych, materiálnych podmienok v MŠ Oravská Lesná podmienku pre prijatie dieťaťa do materskej školy dovŕšenie veku 3 rokov po 31. 01.

Poďakovanie za 11 rokov spoločného putovania

(Dokončenie z 1. strany)

srdca ďakujem za ich obetavú službu pre kostol. Je ich zásluhou, že máme čisté oltárne plachty. Pravidelne ich prichádzajú meniť každé liturgické obdobie – Advent, Vianoce, Pôst, Veľkú Noc, aj pri období Cez rok. A ak treba, ak sú našou nešikovnosťou zničené, zakúpia aj nové. Každú Vašu obetu nech Pán odmení!

Zodpovednosť o kvetinovú výzdobu v kostole je na pleciach Marcely Svinčákovej. Objednáva kvety, aranžuje i polieva, kontroluje... Pri veľkých slávnostiach jej pomáha Mgr. Vierka Vrábľová. Ružiam, tulipánom, levanduliam a ostatným krásnym kvetom a skalkám v okolí kostola obetovali a obetujú svoj čas a silu Margita Vrábľová, Štefánia Slepiaková, Anna Vojtasová s deťmi, Jana Olbertova, Štefánia Beloritová a Marta Fajčáková. Nech sa Vaša práca vznáša k Bohu ako vôňa kvetov a nech Vás Pán za to bohato odmení svojím požehnaním.

S liturgiou je úzko spojená služba miništrantov, kantorov, lektorov i spevákov. Vy všetci prispievate svojimi talentami a darmi k tomu, aby bola liturgia skutočne oslavou nášho Boha. Krásna a svätá. Apoštol povzbudzuje veriacich kresťanov, aby spoločne spievali žalmy, hymny a duchovné piesne. Spev je totiž znakom plesajúceho srdca. Preto svätý Augustín právom hovorí: „Kto miluje, ten spieva“, a už za starodávna sa stalo príslovím: „Dva razy sa modlí, kto dobre spieva.“ Vytvárajte priestor k vzájomnej spolupráci a aj naďalej svojou službou oslavujte Boha Otca ako anjeli v nebi. Prispievate svojím dielom k tomu, aby sa Božie Slovo zakorenilo v našich srdciach. Sami ho prijímajte s mysľou otvorenou Duchu Svätému a dovoľte mu Vás premieňať a posväcovať.

Vrcholom a žriedlom života Cirkvi je Eucharistia. Osobitným spôsobom sa mimoriadni rozdávatelia sv. prijímania zúčastňujú na službe rozdávať sväté prijímanie veriacim a chorým. Jozefovi Brišovi, Jozefovi Holubčíkovi, Filipovi Kvakovi, Štefanovi Murínovi, Jánovi Opělovi, Dominikovi Podstavkovi a Františkovi Polečovi bola táto služba zverená. Ďakujem Vám, že ste túto službu prijali. Nech Vám Pán pomáha denne sa vzmáhať vo viere a láske a plnšie žiť z Pánovej obety.

Ďakujem všetkým tým, ktorí pomáhajú v starostlivosti o farský úrad. Od jari do jesene kosením, v zime odhadzovaním snehu, rôznymi drobnými opravami, pohostením kňazov pri spovedaní, či odpustových slávnostiach... Jozefovi Rošťákovi, Justínovi a Zuzane Dulovcovej, Kataríne Brňákovej, Helenke a Veronike Čičovej, Karolovi Kojdovi a rodine, Miroslavovi a Janke Kolenčíkovej, Pavlovi a Antonovi Brišovi, Augustínovi Kojdovi a Jozefovi Brišovi. Buďte požehnaní!

Ani na animátorov eRka nechcem zabudnúť. Aj Vám patrí moja vďaka za všetku činnosť pre deti a pre farnosť: za stretká s deťmi, za minidigi týždeň, za letný tábor pre deti, za rôzne plesy pre deti a rodičov, za Martinské svetielko... Nech Vás za to Pán žehná a zachová vo svojej milosti a radosti!

Ba aj rôzne modlitbové spoločenstvá: Ružencové spoločenstvo, Združenie Zázračnej Medaily, Modlitby Matiek, Modlitby Otcov, Misijné zrnko, Misijné dielo detí, Misijné združenie Ducha Svätého... Vďaka Vašim modlitbám a obetám Boh Otec vylieva neustále svoju milosť a požehnanie na našu farnosť. Vytrvajte v spoločenstvách, na modlitbách, v službe jeden voči druhému. Ďakujem Vám!

Teraz chcem vyjadriť svoju vďaku ZŠ s MŠ v Oravskej Lesnej. Pánu riaditeľovi Mgr. Miroslavovi Kvakovi, jeho zástupcom Mgr. Eve Demkovej, Mgr. Serafínovi Beňušovi a Mgr. Martine Brišovej, ako aj všetkým učiteľom a učiteľkám. Za Vašu prácu, za Vaše obety, za priateľstvo. Pracujte aj naďalej s takou obetavosťou a nadšením pre dobro detí. Neľutujte ani čas, ani námahu. Vštepujte im nielen vedomosti, ale najmä hodnoty. A vy, milí žiaci buďte vďační a poslušní! Len tak budete môcť prijať Božie požehnanie a milosti, ktoré Vám aj cez učiteľov dáva Ježiš Kristus Učiteľ.

Aj OcÚ v Oravskej Lesnej sa chcem poďakovať za rozvoj obce, a teda aj farnosti – pani starostke Ing. Viere Mazúrovej, aj pánu starostovi JUDr. Marekovi Majdišovi, PhD., ako aj poslancom obecného zastupiteľstva. Ďakujem za každú pomoc, aj tú finančnú pri opravách nášho farského kostola, za priateľstvo. Naďalej nech Vás vedie túžba slúžiť ľuďom a dbať o spoločné dobro. Uvedomujme si, že potrebujeme byť jednotní. To je posolstvo tohto Jubilejného roka 2025. Sme pútnikmi nádeje. Nedovoľme diablovi, aby nás rozdeľoval. Počúvajme modlitbu Ježiša Krista: „Aby všetci jedno boli!“ Bola by veľká škoda, keby pre osobné nedorozumenia a závisť, či hlúposť utrpelo spoločné dobro! Nech Vás vedie vždy Duch Svätý, ktorý zjednocuje srdcia i mysle! Dajte mu priestor vo svojom živote! A Oravská Lesná bude požehnaná aj cez svetskú vrchnosť.

Milovaní bratia a sestry!

Po spoločnej ceste kráčame už 11 rokov. Som si vedomý, že som počas tejto cesty mohol aj padnúť. Chcem sa vrátiť k príležitosti, ktorú nám dal Jubilejný rok 2025 a znova Vás všetkých odprosiť za svoje pády.

Prosím, odpustite mi moje nedostatočné svedectvo života viery. Odpustite mi zranenia spôsobené Vám zlým príkladom a pohoršením. Odpustite mi, ak sa Vám nedostalo z mojej strany otcovského prijatia a lásky, povzbudenia a láskavosti, úcty a vďačnosti. Odpustite mi, ak som Vás zranil napr. pri sv. spovedi alebo pri akýchkoľvek rozhovoroch a stretnutiach. Odpustite mi, ak som pokrivil pravú tvár Boha a Cirkvi.

Znova opakujem modlitbu: Pane Ježišu, moje hriechy a pohoršenia spôsobili v srdciach mnohých mojich bratov a sestier veľké bolesti a bezmocnosť. Prinášam Ti teraz všetkých tých, ktorí trpia pre tieto moje zlyhania. Ty sám buď pre nich milosrdným Samaritánom a uzdrav ich, Ježišu, aby nezmalomyseľneli a nezatvrdli vo svojich srdciach.

Ježišu, prosím Ťa, požehnaj teraz mojich veriacich, nech ich obmýva Tvoja svätá krv, ktorú si za nás prelial na Golgote, aby mohli žiť v Tvojom víťazstve, ktoré si nám získal na kríži. Amen.

Na ceste do Emauz sprevádzal svojich učeníkov sám Zmŕtvychvstalý Ježiš. Mám nádej, že je aj s nami na našej ceste. Chce sa nám dať poznať pri lámaní chleba, aj cez svoje slovo, chce aby naše srdcia horeli láskou k Nemu. Chce, aby sme prijali pozvanie k novému životu, k životu s Ním. Otvorme mu svoje srdcia. Teraz je ten správny čas. Milostivý čas. Čas Jubilejného roka!

Ďakujem všetkým Vám, milovaní bratia a sestry! A buďte požehnaní!

Peter Dobrovič, správca farnosti

POĎAKOVANIE

V mene všetkých farníkov chceme touto cestou vysloviť úprimné Pán Boh zaplať nášmu ***duchovnému otcovi Petrovi Dobrovičovi*** *za jeho jedenásťročnú kňazskú službu v našej farnosti.*

Srdečne Vám ďakujeme za duchovné sprevádzanie, za vysluhovanie sviatostí, za odslúžené sväté omše, za prinášanie pokoja v obci, za navštevovanie chorých, za zveľadenie nášho chrámu a jeho okolia, za spoluprácu so všetkými spoločenstvami v obci, za neustále duchovné povzbudzovanie a Vašu obetu v prospech a dobra celej farnosti.

Do ďalšej kňazskej služby v novej farnosti Vám vyprosujeme veľa Božích milostí, dary Ducha svätého, ochranu nebeskej matky Panny Márie a nech Vás Pán Boh v zdraví sprevádza počas ďalších rokov. Veríme, že Vám na Oravskú Lesnú ostanú v srdci dobré spomienky a že k nám niekedy zavítate.

Nezabudnuteľný týždeň s priateľmi z Poľska v rámci projektu Erasmus+

V týždni od 31. marca do 4. apríla 2025 sme mali tú česť privítať našich poľských partnerov z mesta Lublin v rámci medzinárodného projektu Erasmus+. Šesť študentov a dve pani učiteľky s nami strávili päť dní plných nezabudnuteľných zážitkov, spolupráce, kultúrnej výmeny a nových priateľstiev.

Bohatý program od prvého dňa

Program sme otvorili slávnostným privítaním na pôde školy, kde si naši hostia užili kultúrne vystúpenie a interaktívne aktivity. Spoločnou hrou sme sa dostali k heslu celého týždňa: „Volunteers are paid in six figures – SMILES." (Dobrovoľníci nedostávajú peniaze, ale úsmevy.) Tento výrok nás sprevádzal počas celého pobytu a vystihol atmosféru našej spolupráce.

Nasledujúce dni priniesli množstvo zážitkov – inšpiratívna prednáška o organizácii Mary's Meals, športové aktivity, veľkonočné dielne, tradičné pečenie či návšteva Múzea kávy v Krušetnici, Oravského hradu a Oravskej lesnej železnice.

Tvorivosť, tradície aj nové technológie

Veľký úspech mali veľkonočné tvorivé dielne, kde si žiaci vyskúšali zdobenie veľkonočných vajíčok, pletenie korbáčov a výrobu dekorácií. Svoje schopnosti uplatnili aj v práci s technológiami – veľkonočné vajíčka si naprogramovali a pomocou vypaľovačky ozdobili drevené výrobky.

Žiaci z Poľska sa tiež zapojili do vyučovania a spoznali náš školský systém v praxi. Ich pani učiteľky navštívili materskú školu a školský klub detí, kde sa zúčastnili veselého programu a hier.

Lúčenie plné emócií

Posledný deň sme strávili v Domove sociálnych služieb, kde sme spolu vytvárali veľkonočné dekorácie a rozdávali úsmevy. Popoludní nasledovalo slávnostné odovzdávanie certifikátov a dojímavé lúčenie. Nechýbali objatia, slzy dojatia ani spoločné fotky – všetci sme cítili, že sme sa stali súčasťou niečoho výnimočného.

Tento týždeň nám opäť potvrdil, že Erasmus+ nie je len o cestovaní, ale najmä o budovaní mostov medzi ľuďmi, kultúrami a krajinami.

Ďakujeme, milí priatelia z Poľska – navždy zostanete v našich srdciach!

Anna Mlichová

Financovaný Európskou úniou

(***Prehlásenie:*** *„Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú len názormi a vyhláseniami autora(ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo SAAIC. Európska únia ani SAAIC za ne nenesú zodpovednosť.")*

Erasmus+ Mobilita v Litve: Spájanie generácií „From Alfa do X“

V rámci projektu Erasmus+ s názvom „From Alfa do X“ – Let's bridge the generations (Spájanie generácii) sa v dňoch 27. apríla až 3. mája 2025 uskutočnila výnimočná mobilita do Litvy. Zúčastnilo sa jej 12 žiakov a 4 pani učiteľky z našej školy – dve ako sprievodné osoby mobility žiakov a dve v rámci mobility – Job shadowing (pozorovania pri práci). Cieľom projektu bolo prepájať generácie prostredníctvom vzdelávania, kultúry a spoločných aktivít.

Deň 1: Príchod do Alytusu

Po trinásťhodinovej ceste autobusom sme dorazili do mesta Alytus – štvrtého najväčšieho mesta Litvy, známeho svojimi zelenými plochami a príjemnou atmosférou. Po krátkej prechádzke miestnym parkom sme sa tešili na nadchádzajúce dni plné zážitkov. Cítili sme únavu, ale aj nadšenie z toho, že nás čaká niečo nové.

Deň 2: Privítanie a prvé aktivity

Ráno nás v partnerskej škole privítali žiaci a učitelia s bohatým kultúrnym programom plným tanca, spevu a hudby. Naši žiaci predstavili Slovensko prostredníctvom krátkej prezentácie a ľudovej piesne. Pripravili tiež kvíz, v ktorom si litovskí rovesníci mohli overiť svoje znalosti o našej krajine. Následne sme sa zúčastnili hodín chémie, biológie a angličtiny, kde sme diskutovali o hesle našej mobility – Spájanie generácií. Popoludní sme tvorili obrazy na tému Farby jari a navštívili kúpeľné mesto Druskininkai, kde nás očarila nádherná príroda a rozprávkové parky.

Deň 3: Kreativita a diskusia

Deň sme začali pozorovaním vyučovacej hodiny na 1. stupni, kde deti spoznávali novú knihu, následne ju predstavili prostredníctvom divadelného predstavenia a vytvorili si vlastné záložky. Na hodine angličtiny sme sa dozvedeli zaujímavosti o Litve prostredníctvom prezentácie a kvízu. Popoludní sme navštívili divadelné predstavenie o vplyve umelej inteligencie na rôzne generácie a potešili seniorov v domove dôchodcov spevom. Spoločné chvíle so seniormi nás dojali – niektorí mali slzy v očiach a my tiež.

Deň 4: Vilnius a Maltiečiai

4. deň sme Navštívili organizáciu Maltiečiai, kde nás srdečne privítali a oboznámili s ich činnosťou v oblasti pomoci starším, chorým a ľuďom v núdzi. Zahrali sme si Kahoot kvíz, vďaka ktorému sme ich poslanie spoznali zábavnou formou. Popoludní sme si prezreli najkrajšie miesta Vilniusu:

- Kráľovský palác – historická budova plná príbehov a dávnej slávy,
- Katedrála sv. Stanislava a sv. Vladislava – nádherný symbol mesta,
- Kostol sv. Anny – ako z rozprávky, vraj ho chcel zobrať Napoleon do Paríža,
- Vilnius TV Tower – dychberúci výhľad a miesto s veľkým významom pre litovskú históriu.

Niektorí z nás si kúpili suveníry pre blízkych, iní si užívali prechádzku mestom.

Deň 5: Tvorivosť a tradície

Dopoludnie sme strávili v Komunitnom centre Junčionys v Pivašiunai, kde sme sa zúčastnili kreatívnych workshopov a vytvárali obrazy z udržateľných materiálov na tému From Alfa to X. Spolupráca litovských a slovenských žiakov bola výborná. Následne nás pani Monika naučila pripravovať tradičné litovské sladké hríbiky a národné jedlo Cepelinai z lokálnych surovín. Po výbornej ochutnávke sme si vypočuli prednášku o udržateľnosti od profesorky z Vilniuskej univerzity. Popoludní sme navštívili hrad Trakai a okolie, kde sme si užili krásne výhľady a históriu. V autobuse sme si spievali a zdieľali dojmy – niektorí povedali, že to bol najkrajší deň.

Deň 6: Rozlúčka a vďačnosť

Posledný deň sme navštívili Múzeum regionálnej histórie v Alytuse, kde sme sa dozvedeli zaujímavosti z histórie mesta. Potom sme navštívili kostol v Pivašiunai, známy svojou duchovnou atmosférou a krásnym barokovým interiérom. Je to významné pútnické miesto, ktoré je súčasťou Pútnickej cesty svätého Jána Pavla II., keďže uchováva zázračný obraz Panny Márie, korunovaný korunami darovanými samotným pápežom. Nezabudli sme ani na malú miestnu kaplnku, ktorá je obľúbeným miestom modlitby a pokoja tunajších ľudí. Popoludní sme odovzdali spoločne vytvorený obraz seniorom v domove dôchodcov a zúčastnili sa slávnostnej ceremónie odovzdávania certifikátov. Ceremóniu obohatila tradičná litovská hudba v podaní miestnej ľudovej kapely pozostávajúcej z troch generácií hudobníkov. Deň sme zakončili spoločnou večerou plnou smiechu, objatí a vďačnosti. Bola to chvíľa, keď sme si uvedomili, že rozlúčky sú ťažké – ale priateľstvá ostávajú.

Táto mobilita bola plná zážitkov, nových priateľstiev, inšpirácie a poznania. Ďakujeme, Litva!

Anna Mlichová

Financovaný Európskou úniou

(**Prehlásenie:** *„Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú len názormi a vyhláseniami autora(ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo SAAIC. Európska únia ani SAAIC za ne nenesú zodpovednosť.“*)

Prechod frontu a oslobodenie našej obce v roku 1945

V tomto roku si pripomíname 80. výročie konca druhej svetovej vojny, najväčšieho globálneho konfliktu v histórii ľudstva

ZAČIATOK DRUHEJ SVETOVEJ VOJNY – AJ ZA ÚČASTI SLOVENSKA

Treba si, bohužiaľ, pripomenúť aj jeden neslávny fakt z našej novodobej histórie. Po boku Nemecka to boli aj vojaci Slovenského štátu, ktorí spoločným útokom na Poľsko dňa 1. 9. 1939, pri rozpútaní tohto konfliktu, participovali. Vojnová Slovenská republika, vtedy prvý a jediný vazal nacistického Nemecka, umožnila využiť nemeckým vojskám svoje územie ako nástupný priestor pre ich vpád do Poľska a na tento útok použili aj územie Oravy. Útvary 14. divízie Wehrmachtu postupovali v operačnom smere Dolný Kubín – Nowy Targ. Propagandistickým cieľom vpádu slovenskej armády do Poľska bolo oslobodiť slovenské obce (kysucké, oravské a spišské) získané Poľskom v roku 1920 a po Viedenskej arbitráži v roku 1938 (postup troch divízií slovenskej armády do Poľska sa uskutočnil iba na východnom Slovensku, v smere od Spiša, Bardejova, Svidníka a Medzilaboriec).

Západné mocnosti vypovedali Nemecku vojnu. Následne, keď 17. septembra 1939 v zmysle „tajnej" dohody s Nemeckom vstúpila do Poľska aj Červená armáda Sovietskeho zväzu, osud Poľskej republiky bol spečatený. Následná agresia Nemecka, Sovietskeho zväzu, Talianska, Japonska a ich spojencov a satelitných štátov rozpútala druhý konflikt globálnych rozmerov v krátkom čase, ktorý vošiel do dejín ako druhá svetová vojna.

Slovenské vojsko v Poľsku, september 1939

UDALOSTI PO POTLAČENÍ SNP A PRED PRÍCHODOM FRONTU

V hláseniach notárov a okresných náčelníkov na Orave sa už od začiatku roku 1943 objavujú správy, ktoré upozorňujú, že obyvateľstvo režimu neverí, že veria vo víťazstvo Sovietskeho zväzu v tejto vojne. Na učiteľa cirkevnej základnej školy v Erdútke, pána Pavla Kuchárika prišlo na okresný úrad udanie, že pri oslavách vzniku Slovenského štátu dňa 14. marca hovoril deťom v škole, že sú to posledné oslavy, lebo prídu boľševici, že počúva zahraničný rozhlas a tieto správy medzi ľuďmi rozširuje (po vojne sa stal prvým predsedom novovzniknutého Miestneho národného výboru).

Až do vypuknutia Slovenského národného povstania sa Orave a aj našej obci priame bojové operácie vojny dosiaľ vyhýbali. Nemecké vojsko vpadlo na Oravu v rámci akcie proti SNP. Hoci na dolnej Orave prebiehali boje povstaleckého vojska a partizánov proti nacistom, už po 13.9.1944 sa väčšina územia Oravy ocitla pod ich kontrolou. V jesenných a zimných mesiacoch však pokračovali mnohé partizánske a aj odvetné protipartizánske akcie.

Nemci sa usadili v našej obci na dlhší čas až v prvých mesiacoch roku 1945. Ubytovaní boli u viacerých roľníkov, v obecných hostincoch a v miestnej cirkevnej základnej škole. Už koncom januára 1945 sa k severným hraniciam Oravy s Poľskom začali blížiť jednotky 4. ukrajinského frontu Červenej armády. Snažili sa prelomiť nemeckú obranu na hornej Orave, ale dosiahli len obmedzené výsledky. V tom čase sa po obci potĺkalo veľa neznámych ľudí, či už to boli vojnoví zbehovia, alebo evakuovaní ľudia z okolitých (aj poľských) obcí. Podľa tzv. verbálnej nóty, všetky osoby od 16 do 60 rokov boli povinné opustiť svoje domovy pred blížiacim sa frontom. Nútená evakuácia niektorých oravských obcí však bola riadená iba pokiaľ mali Nemci čas. Keď ich už neskôr Sovieti tlačili na ústup, evakuácia obcí sa neuskutočňovala.

Civilní obyvatelia pracujú na výstavbe opevnení počas SNP, 1944

Cela naša obec žila v prísnych vojnových pomeroch. Dňa 2. 2. 1945 vydalo nemecké posádkové veliteľstvo v Námestove rozkaz, na základe ktorého je občanom prísne zakázané prechádzať sa po poliach. Kto by tento rozkaz neuposlúchol, mal byť na mieste zastrelený. Podľa ďalšieho rozkazu zo dňa 24. 2. 1945 bolo zavedené obmedzenie pohybu civilného obyvateľstva. Zaviedlo sa nové cestovné povolenie, tzv. „Passierschein." Toto cestovné povolenie mohlo byť vydané iba osobe, za ktorú príslušný obecný komisár určí „rukojemníka." Rukojemník ručil slobodou za to, že odcestovaná osoba sa skutočne a včas vráti naspäť do svojho bydliska. Nemecké a maďarské oddiely sa snažili vybudovať obrannú sieť proti blížiacemu sa frontu. Najväčšie zákopy v obci sa vytvárali na Jasenovskej v smere na Beskyd, kde denne pracovalo asi 100 mužov. Pod správu Nemcov dočasne prešla začiatkom roka 1945 aj výstavba cesty z Oravskej Lesnej do Harvelky a Riečnice, ktorá mala veľký strategický význam. Stavbu viedla Organizácia Todt, čo bola paramilitárna jednotka určená na výstavbu vojenských strategických objektov. V zimných mesiacoch nacisti zaistili všetkých mužov vo veku 16 až 50 rokov a museli pracovať za neobyčajne drsných podmienok v krutej zime na stavbe cesty. Keďže sa jednalo o vojenskú stavbu, počas pracovného pomeru sa voči civilnému obyvateľstvu uplatňovala tvrdá nemecká vojenská disciplína. Cestu však pred príchodom frontu nestihli ani zďaleka dokončiť.

Viacero mužov, aj z Oravskej Lesnej, bolo určených na budovanie zákopov, obranných línií a guľometných hniezd za Krušetnicou ku breznianskému mlynu. Ďalšie opevnenia budovali Lesňania v Novoti, keďže Nemci na tom mieste predpokladali útok Sovietov v smere od Poľska.

Posledným vojskom, ktoré v našej oblasti ostalo ako frontová záloha, bol 17. delostrelecký maďarský oddiel v Zákamennom.

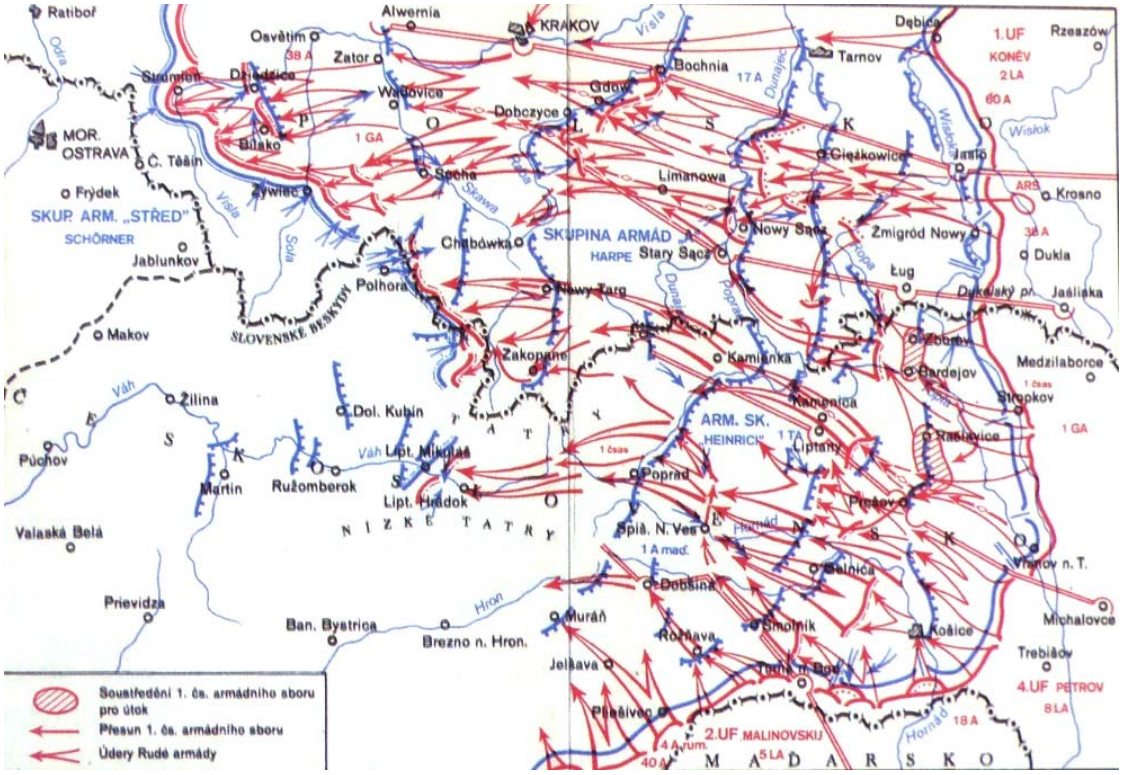
PRIELOM FRONTU NA ORAVE A OSLOBODENIE NAŠEJ OBCE

Na konci marca 1945 sa sovietske sily preskupili a zahájili na Orave nový útok, ktorý po intenzívnom boji o mesto Trstená a okolité obce viedol k prielomu obrany. Následne na Veľkú noc sa po takmer deviatich týždňoch podarilo prelomiť front aj na línii medzi Rabčicami, Zubrohlavou, Bobrovom a Ústím. Nemci ustúpili do Námestova, ktoré chceli udržať až do konca. Začala sa dvojdňová bitka o mesto, ktoré ostalo po bojoch na 90% zničené. Tragicky zahynulo 77 civilistov, ktorí sa počas bojov ukrývali v pivniciach a obyvateľstvo prišlo o 3/4 stavu dobytka. V noci z 2. na 3. apríla bolo okresné mesto oslobodené. V ten deň

po trojhodinovej bitke pri Lokci postúpil front o 15 km až ku Krušetnici, kde mali nacisti vybudované opevnenia a snažili sa zdržať postup Červenej armády. Zároveň pokračoval odsun časti nemeckých jednotiek a ťažkej techniky cez Zákamenné a Oravskú Lesnú ďalej na Kysuce. Ešte v ten istý deň zaujali nemecké jednotky bojové pozície v Zákamennom na Nižnom konci, vyzvali na evakuáciu tamojšieho obyvateľstva. Pri ústupe zapálili drevený most smerom na Novoť.

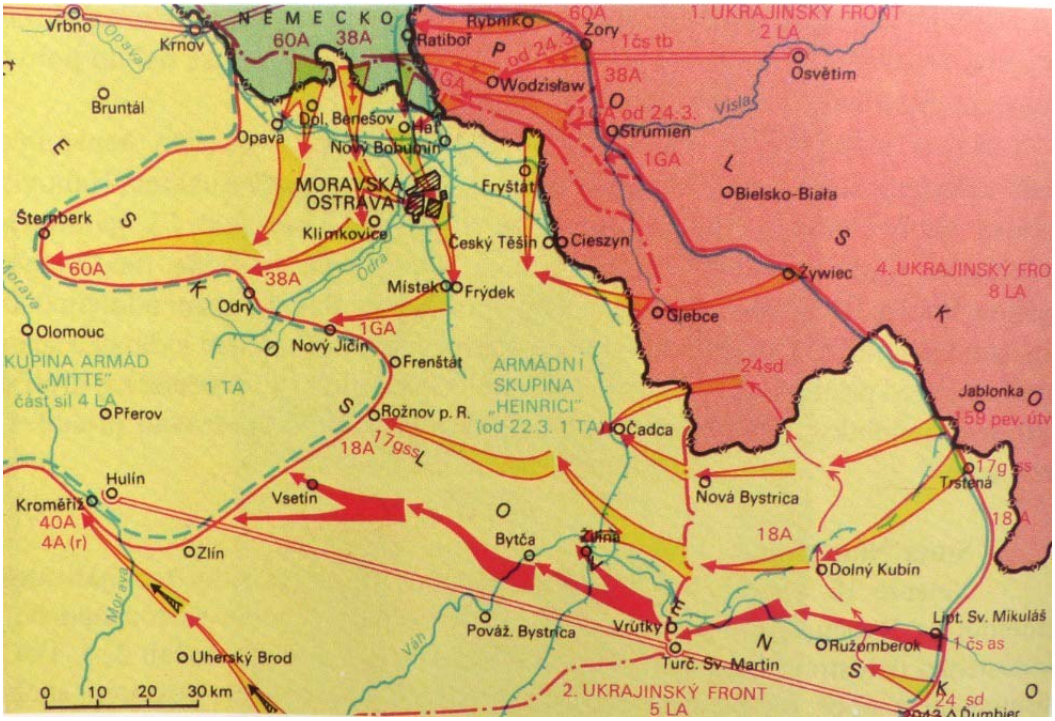
Vojaci Červenej armády vstúpili do našej obce vo štvrtok dňa 5. apríla 1945. Občania ich vítali slávobránou, ktorú narýchlo postavili na Pribišskej. Nemecké jednotky počas celého dňa ostreľovali sovietske pozície smerom z Jasenovskej, ale systematicky z našej obce ustupovali.

Postupujúca Červená armáda si pravdepodobne myslela, že ústupová cesta vedúca z Erdúdky cez Bystrickú dolinu je už plne prejazdná. O to viac boli prekvapení, keď ich vojenská technika zapadávala v blate napoly rozostavanej cesty na Beskyde a na kysuckej strane. Podľa spo-

Mapa Západokarpatskej operácie vojsk 4. ukrajinského frontu, 1945

už zaniknuté obce Harvelka a Riečnica a tiež Nová Bystrica aj s miestnou časťou Vychylovka. Veľký odpor kládlo ustupujúce nemecké voj-

Mapa Ostravskej operácie sovietskych vojsk

mienok im na prevoz munície a zbraní museli prísť na pomoc miestni gazdovia a poskytnúť im 20 konských záprahov.

Na výšine Beskýd hneď na druhý deň, 6. apríla, obsadili Sovieti najvýchodnejšie kysucké obce – dnes sko sovietskej armáde až v okolí Starej Bystrice. Naša obec bola vyňatá z bojového pásma 26. apríla 1945 (po páde Starej Bystrice a prielomu Žiliny), sovietski vojaci ostali v našej obci necelý mesiac, do mája 1945.

Farská kronika zaznamenala, že *„...druhá svetová vojna sa skončila prehrmením sovietskej armády cez naše územie. Radostne sa vyzváňalo v kostoloch 9. mája 1945, keď bol úradne vyhlásený koniec vojny"*.

DOPADY PRECHODU FRONTU CEZ NAŠU OBEC

Cena za víťazstvo Červenej armády a 1. československého armádneho zboru, ktorý oslobodzoval okolie Kraľovian, bola vysoká. V bojoch na Orave padli tisíce vojakov na oboch stranách, mnoho civilných obyvateľov a mnoho ďalších bolo zranených. Vyskytli sa aj rôzne výtržnosti, teror, rabovačky, agresia a prekročenie právomocí vojakov oboch strán na civilnom obyvateľstve, konfiškácia hospodárskych zvierat, potravín, osobných vecí. Škody na majetku boli v mnohých prípadoch devastujúce, mnoho obcí bolo vypálených, cestná infraštruktúra zničená. Najväčšie škody spôsobili príslušníci nemeckej armády a jej spojenci, ale ďalšiu veľkú záťaž pre vojnou zdecimovaných obyvateľov si vyžiadala aj činnosť a zásobovanie sovietskych jednotiek.

Priamymi obeťami vojenských operácií v našej obci boli Ján Ladňák z Bučiny (*12. 11. 1908 – †5. 4. 1945) a Mária Kojdiaková z Jasenovskej (*13. 2. 1910 – †5. 4. 1945), ktorých pravdepodobne nešťastne zasiahli zablúdené guľky. Obeťami oslobodzovacích bojov boli pravdepodobne aj traja sovietski vojaci (dvaja boli pochovaní pri hájovni na Ustrigu, tretí na miestnom cintoríne, pričom všetci traja boli v roku 1946 exhumovaní a pochovaní na sovietskom vojenskom cintoríne v Žiline). Nič bližšie však o nich nevieme, keďže neboli zapísaní v úmrtnej matrike.

Úplne bol zničený dom Jána Turoňa na Jasenovskej, celkovo bolo poškodených 7 domov, ktoré ale do konca roka 1945 opravili. Celkové

škody na majetku v dôsledku vojnových udalostí sa odhadovali na 3 milióny vtedajších korún. V porovnaní s inými okolitými obcami neboli škody až také veľké, keďže front v našej obci dlho nestál.

V priestoroch Cirkevnej základnej školy v Ústredí, ktorá dovtedy slúžila ako ubytovňa pre vojsko, bola dočasne zriadená vojenská nemocnica.

VOJENSKÉ JEDNOTKY BOJUJÚCE V NAŠEJ OBCI

Oslobodenie Oravskej Lesnej a celej Oravy sa udialo v rámci Západokarpatskej a Ostravskej operácie sovietskych vojsk. Na Orave bojovali vojská sovietskeho 4. ukrajinského frontu, sformovaného na bojové operácie v Karpatoch. Tvorili ho viaceré jednotky, hlavným aktérom bojových operácií sa na našom území bola 18. armáda, ktorej od polovice októbra 1944 velil generál Anton Josifovič Gastilovič. Skladala sa z viacerých plukov, brigád, zborov, divízií a taktiež z jednotky špecifického typu 159. opevnený priestor, ktorá sa intenzívne zúčastnila bojov na Orave a oslobodila aj Oravskú Lesnú. Velil jej plukovník, neskôr generálmajor, Ivan Nikolajevič Vinogradov. Plný názov tohto útvaru bol 159. Dnesterský Radom Červenej zástavy a Radom Bohdana Chmeľnického opevnený rajón (používal sa aj názov 159. pevnostná brigáda, resp. 159. Dnesterský rajón). Jeho súčasťou bolo sedem samostatných guľometno-delostreleckých práporov, jedna samostatná spojovacia a jedna prieskumná rota.

Plukovník, neskôr generálmajor Ivan Nikolajevič Vinogradov, veliteľ 159. pevnostnej brigády 18. armády 4. ukrajinského frontu, ktorého jednotka oslobodila Oravskú Lesnú

Ich hlavným protivníkom v týchto bojoch boli vojská nemeckej 1. tankovej armády. Priamo na Orave bojovala nemecká 253. pešia divízia, jednotky 4. horskej pešej divízie, časť jednotiek 3. horskej pešej divízie a 304. pešej divízie. Okrem nemeckých jednotiek bojovali na Orave aj vojská maďarskej armády a to konkrétne 16. pešej divízie a 5. náhradnej poľnej divízie.

SPOMIENKY PAMÄTNÍKOV NA PRECHOD FRONTU

Obyvatelia pocítili na vlastnej koži všetky hrôzy modernej vojny. Tieto okamihy sa im vryli do pamäti na celý život. Ako si na prechod frontu cez našu obec a koniec druhej svetovej vojny spomínajú stále žijúci pamätníci týchto historických udalostí?

Karolína Dudáková, rod. Strempeková (*1935), Veľké Držkovce a **Mária Srncová,** rod. Strempeková (*1942), Veľké Držkovce, v čase prechodu frontu 10-ročná a 3-ročná, Demänová: *„Náš otec Martin Strempek bol počas 2. svetovej vojny od roku 1939 do roku 1943 starostom obce, vládnym komisárom. Rozprával nám, že on vtedy musel tých Nemcov prijať, keď ku nám prišli. Bývali aj u nás. Pavlína, najstaršia sestra, vtedy dvanásťročná spomínala, že keď som sa v roku 1942 narodila, mama zostala taká chorľavejšia. Takže ona sa prakticky o tých Nemcov starala, obsluhovala ich, keď boli u nás, robila čaje, varila im jedlo... Všetko bolo na tej Pavlínke. Mama ležala na posteli, tak to sme natiahli iba takú bielu plachtu. Vtedy boli iba jedna, dve izby v dome.“*

*„A potom neskôr už bol najstarší brat Tomáš (*1921) partizánom. Ako vojak prebehol na fronte k Rusom a bojoval proti nacistom ako člen 2. česko-slovenskej paradesantnej brigády, neskôr ako partizán. V tých časoch to museli mať veľmi ťažké utajiť a nikomu nič neprezradiť. Až raz... vedľa nás bol sused, ktorý bol taký...., no nerozmýšľal veľmi čo hovorí. A prezradil Nemcom, že veď oni majú ešte aj partizána doma! Čo sa do nemeckých šiat prezlieka! To Nemcov veľmi nahnevalo, lebo si hneď mysleli, že im klame a vysmieva sa z nich. Už sa zdalo, žeby ho aj boli zastrelili. Ale otec sa prihovoril, že on je taký slabomyseľný, na hlavu, tak ho nakoniec nechali tak. Veľké šťastie nielen pre neho, ale najmä pre celú našu rodinu!“*

Generál Anton Josifovič Gastilovič, veliteľ 18. armády 4. ukrajinského frontu

„Mama Zuzana (rod. Kvaková) nám spomínala, že v jeden deň boli aj jedni aj druhí u nás. Nemci aj partizáni. Nemci prišli a bol tu aj Tomáš. On sa potom rýchlo ukryl na povale. Nemohol sa ani pohnúť, aby sa neprezradil a neohrozil seba aj rodinu, keďže Nemci boli dole, v dome.“

„Brat raz odišiel preč aj s koňom, inak by nám ho boli Nemci vzali. Nuž zobral ho a išiel ďaleko do lesa. A sused to povedal, že koňa máme a bolo zle. Tak jeden Nemec sa nahneval a do otca si začal, že zatajil koňa. Strašne kričal, už ho mal pri dverách, zdalo sa že ho zastrelí. A my všetci sme revali... Bolo to hrozné... Ale potom ho už dajako povolilo... Ale hrozné to bolo cez tú vojnu... Nechcela by som to už zažiť. A teraz by tá vojna bola ešte horšia...“

„Raz sa stalo, že jednému Nemcovi, keď boli u nás doma, vystrelila puška. Nás detí bolo viac, my sme spali v jednej posteli a Nemci, len si takú plachtu rozložili a spali na zemi. Ako už vstávali, obliekali sa a prilby si dávali, tak jeden z nich nemal zaistenú pušku a tá zrazu nechtiac vystrelila. Viete, čo to bolo? A my tam, deti... Ešte šťastie, že tá guľka vyšla oblokom a netrafila nás. Ich veliteľ, ktorý bol práve u susedov, on tam spal, potom spustil riadny krik.“

„Stalo sa aj, že jeden Nemec sa aj nešťastne postrelil, ale to už nevieme okolnosti, no potom sa liečil. Týždeň bol u nás doma. Otec už vedel trošku rozprávať po nemecky, tak vyrozumel, že aj Nemec má doma také malé deti, že mu je ľúto...“

„Pri prechode frontu bolo aj tu na Demänovej hodne vojakov, veď potom pokračovali ďalej na Novú a Starú Bystricu. Tu ich veľmi veľa prechádzalo. My sme boli doma, tam sme čakali. A už sme sa tešili, keď sme vedeli, že už Nemci idú preč. Potom boli u nás aj Rusi a vypytovali sa, či boli aj u nás Nemci... Aj Nemci sa predtým veľa vypytovali, všelijako, aby sa prezradilo... oni boli špekulanti, aj jedni aj druhí, tiež sme si museli na to dať pozor.“

Milan Holubčík (*1937) a **Jozef Holubčík** (*1941), Oravská Lesná, v čase prechodu frontu 8-ročný a 4-ročný, Mrzáčka: *„Nemci prechádzali, ustupovali tadiaľ, ako sme bývali. Náš otec (Marcel Holubčík) podišiel k nim a čosi sa ich spýtal. Oni mu niečo po nemecky odpovedali, ale išli ďalej. Po čase začali prichádzať Rusi. Keď ku nim otec prehovoril, tak už hneď dvíhali revolver, že strieľať. Že ho zastrelia, otca. Ale tak hneď ruky dvíhal, že nič zlé nechce.“*

„Potom tam u nás Rusi aj nocovali, lebo Nemci sa zastavili asi na jeden deň na Jasenovskej. Odtiaľ strieľali jeden na druhého, Rusi tu odtiaľ a Nemci z Jasenovskej. Aj na náš dom, guľky boli v stene.“

„U nás v humne mali Rusi kone a brali všetko čo bolo, ovos brali a tým koňom dávali. Mamina chcela, aby niečo zostalo, tak zobrala jedno vrecko na chrbát a išla hore do kopca. Tam sme mali švabčisko a chcela porozsievať ovsa, aby bolo zasadené. Ale tí Rusi strieľali ponad ňu, počula ako hvižďali guľky okolo nej, tak hodila všetko na zem a utekala domov. Bezcitní tí Rusi boli. Chcela zasadiť ten ovos. To sa vtedy dávalo aj sliepkam, mlelo sa a aj pre prasatá dávalo. Naši ešte predtým schovali mäso a slaninu do koryta a zahrabali do hnoja. Aby ho Rusi nenašli.“

„My, naša rodina, sme sa vtedy aj s troma kravami išli schovať „do potoka“, na druhú stranu kopca. Tam sme aj pár dní spali. Boli sme tam viacerí schovaní.“

Kristína Strempeková, rod. Paľáková (*1939), Oravská Lesná, v čase prechodu frontu 6-ročná, Lehotská: *„Ja sa len trochu na to pamätám, veď som bola vtedy ešte malá. Išli sme sa schovať do hory, smerom ako sa ide na Demänovú. Otec zapriahol koňa a odviezol nás na miesto a nechal nám tam aj kravu. Potom sa vrátil a ostal doma, pri statku. Keďže mal koňa a vojaci – Nemci brali aj kone, musel s ním ísť kopať nejaké zákopy. Ale potom mu ho dali.“*

„V tej hore sme mali malú drevenú búdu, takú pre statok, čo sme do nej kravy zatvárali, aby sme ich nemuseli šikovať každý deň domov, keď sa v lete pásli za grúňom. Ale vtedy sme tam boli my, kravy ostali uviazané vonku. V tej búde sme sa teda schovali, spolu asi zo tri rodiny, naša a aj susedia. Keďže nemali kam ísť, tak naši povedali, že poďte, zoberme ich. Tam sme aj spali niekoľko nocí, už neviem koľko, ale určite viac než jednu, za jednu noc neprejde front...“

„A babka chcela naklásť oheň. Tak nakúrila a keď sa dymilo, tak ruskí vojaci začali strieľať do tej búdy. Guľky chvalabohu nikoho nezranili. Tí ľudia, čo sme tam boli s nimi, vyšli pred búdu a mávali rukami. Aby nestrieľali, že nie sme vojaci. Potom vojaci prišli ku tej búde,

Príslušníci partizánskeho oddielu Signál, ktorí operovali aj v blízkosti našej obce v horách Oravskej Magury, rok 1944

videli malé decká, tak nás nechali tak. Povedali, že nemôžeme mať ani zapálenú sviečku, hľadajú ukrytých Nemcov, nech sme ticho a schovaní. Potom neskôr prišiel otec pre nás, že už môžme ísť domov, že front je už preč.“

Ľudmila Briššová, rod. Vrábľová (*1935), Oravská Lesná, v čase prechodu frontu 10-ročná, Bučina: *„Dozvedeli sme sa, že front sa už blíži. Otec hovoril mame – vojaci obyčajne chodia hladní, tak napeč chlebov, pre nich a aj pre nás. Mali sme takú vymurovanú piecku, kde sa dalo upiecť naraz viac chlebov. Tak ich napiekla, aby sme aj my mali čo jesť, a že sa potom utúlime do pivnice.“*

„Počuli sme, ako padla bomba na Kohútik, možno ešte doteraz je na tom mieste veľká diera... Otec zakričal aby sme sa schovali do pivnice, na zemiakoch sme si rozložili vrecia, na nich sme sedeli a ležali. Prišli sa ku nám schovať aj susedia Murínovci, Miterkovci, lebo oni nemali pivnice v zemi. Navarili sme čaj a jedli sme ten napečený chlieb. Otec dával pozor pred domom, ako bývalý vojak býval často na stráži. Už sa vedelo, že veľa domov v Námestove zhorelo, zapálili sa od bômb a svetlíc, a niekoľko ľudí aj zahynulo. Preto prichystali sudy plné vody a boli pripravení v prípade potreby hasiť.“

„Strieľalo sa, Rusi išli od Zákamenného, Nemci zas pálili na nich tu od nás. Počuli sme vzduchom svišťať strely a bomby z kanónov. Neskôr sa posunuli ďalej, na Jasenovskú.“

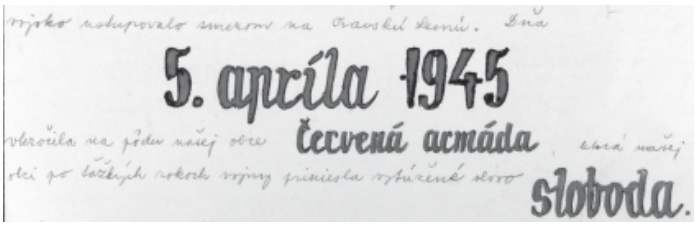
„Otec sa schoval do latríny, kde cez malý otvor vo dverách pozoroval streľbu a vojakov na kopci. Zrazu zbadal, ako smerom od Kohútika prichádza ruský vojak a ide rovno k nášmu domu. Otec chytro vyšiel, pribehol do domu, zobral chlieb a išiel vojakovi naproti. Verili by ste tomu? Išiel mu naproti, vôbec sa nebál. Týmto chcel aj nás ochrániť, aby vojak nešiel do domu. Podal mu ruku, vojak pozdrav prijal, bez otáľania mu tiež podal ruku. Privítali sa, Rus bez všetkého ten chlieb zobral a jeho prvé slová boli – „I bekon gde?“ (A slanina je kde)? Síce sme mali v obilí schovaný kus slaniny, aby sme mali čím mastiť, ale otec mu povedal, že chlieb mám, ale slaninu nemám. Ale mali sme práve uvarenú čiernu kávu – meltu, tak mu ju ponúkol, nalial do hrnčeka. Vojak vypil a hneď odišiel k partii. Otec už potom prestal strážiť, lebo sa bál zablúdených guliek, aby ho nejaká netrafila, tak ostal v pivnici pri nás.“

„Najťažšie bolo vtedy obriadiť statok v maštali, lebo sme nemali blízko vodu, ale museli sme ju zo studne nosiť. Večer už potom otec vyšiel, že aspoň trochu bude musieť dať tým kravám napiť. Zobral kýble a išiel na tú vodu, poodbýval a podojil. Hovoril, že len mu tak hvízdalo okolo hlavy, vedel, že sa musí skrčiť, ísť prikrčený, to si pamätal z vojny. Možnože Nemci na neho strieľali. Našťastie, nič sa mu nestalo, do rána sme to nejak prežili, to bolo najhoršie, potom to už pomaly utíchalo.“

„Presuny vojakov boli, ale streľby už nie, lebo Nemcov odohnali. Na Jasenovskej boli vypálené dva domy. Boli aj mŕtvi, bola taká pani Kojdiaková, ktorá bola práve po pôrode a že vraj kojila dieťa, bola pri okne a trafila ju guľka. A ešte jeden pán zahynul pri prestrelke, Ladňák, tiež ho náhodne trafila zablúdená strela. Veľa ľudí sa však vtedy poschovávalo, nielen po pivniciach, ale aj po lesoch, napríklad veľa ľudí z Brišovky, lebo tade vtedy išla cesta.“

Sovietska 18. armáda prekračuje na pontónovom moste rieku Orava pri obci Kňažia, apríl 1945

5. apríla 1945
Červená armáda
sloboda.

Zápis o oslobodení obce v Obecnej kronike

Potvrdzujú to aj slová **Jozefa Brišu** (*1910 – †1991), ktoré sa dozvedáme z rozprávania jeho syna Vendelína (*1955). Niektorí mladí muži z Brišovky a Ústredia (okrem Jozefa Briša aj napr. Helén Murín, Juraj Briš kostolník a ďalší chlapi zo susedstva a zo širšej rodiny Brišovej) sa niekoľko dní pred príchodom frontu ukryli v okolitých lesoch. Nemci brali všetkých mužov v obci na budovanie zákopov, obranných opevnení a nedostavanej únikovej cesty na Kysuce. Boli to náročné práce v ťažkých poveternostných podmienkach, pod prísnou vojenskou drezúrou a vo veľmi hektickom období, keď sa blížil front a každý sa obával o svoj život. Viacerí muži pod rúškom noci preto ušli do lesov Novej rieky, kde si vo vtedajšom „druhom vývoze“, asi 50 metrov od cesty, narýchlo vykopali a postavili bunker – zemľanku a ukrývali sa tam. Zobrali si so sebou len to najnutnejšie a trochu jedla na prežitie na niekoľko dní. Pobudli tam až kým neprešiel front a prvá vlna sovietskej ofenzívy.

Blažej Strempek (*1929), Bratislava, v čase prechodu frontu 16-ročný, Kubínska: *„Keď prechádzal u nás front, tak som slúžil u vdovy Holubčíkovej, hore na Gure. Pamätám si na to, bolo to na Veľkú noc. Bol som vtedy vonku, na lúke, musel som ísť napojiť statok, bol večer, po ôsmej, už bola tma. Ostreľovali Jasenovskú, kadiaľ ustupovali Nemci a smerom od Tanečníka išli Rusi. Strieľali aj rôzne svetlice, červené, žlté, zelené... Mne sa to páčilo, ani ma nenapadlo, aké veľké nebezpečenstvo mi vlastne hrozí.“*

„V tú noc sme spali v takej malej lesnej maštaľke, kde sme si priniesli aj svoje periny. Mama mi rozprávala, rodičia s mojou rodinou z Pribišskej sa schovali dole do doliny, nad potokom poniže Františka Chromeka (volali ho Fero z Tatier). Tam býval mamin brat, Jozef Olbert. Strieľalo sa aj tam, tak ujo mával bielou šatkou, aby nestrieľali, že sú tam ľudia.“

Jozef Krivulčík (*1938), Oravská Lesná, v čase prechodu frontu 7-ročný, Pribišská. Iba pár desiatok metrov nižšie od miesta, kde boli na Pribišskej schovaní rodičia a rodina Blažeja Strempeka, bývala rodina Jakuba Krivulčíka. Jeho syn Jozef Krivulčík si na tieto udalosti spomína takto: *„Už sa rozprávalo, že zajtra príde front do Oravskej Lesnej. Už deň predtým sme počuli výbuchy bômb od Zákamenného, alebo ešte ďalej. Nevedeli sme čo a ako... Zaujímavé, že ešte deň alebo dva predtým prišli ku nám Nemci, dvaja či traja, popozerali, neviem čo chceli, lebo my sme im nerozumeli, ale viem, že nám deťom dávali čokoládu. Nič viacej nebolo, ešte som ich videl po ceste pochodovať v takom útvare. A na druhý alebo tretí deň ráno nás otec zavčasu zobudil a hovorí, že sa ideme schovať, lebo tu bude prechádzať front. Tak kam ideme? No nemali sme kam, tak vedľa nás tiekol taký potok, ktorý ide z kopca a tečie dolu. Obrastený samozrejme trávou a stromy a vrbiny tam rástli celým tým potokom. Tak sme išli tam. Bolo nás tam viac, možnože zo dvadsať z toho okolia. Tak sme sa tam pod takú medzu všetci schovali, pred nami bol ten potôčik, asi päť metrov tiekol, my sme tam sedeli a čakali. Počuli sme výbuchy, ako tie bomby búchajú hore na kopci, ale tam blízko nás nič nebolo.“*

„Až za také dve hodiny idú dole okolo toho potoka štyria vyzbrojení Nemci. My sme boli na jednej strane, oni išli po druhej. Každý sa už bál, že nás idú zastreliť alebo čo. A ten posledný, to si pamätám, bol taký menší a ten sa usmieval na nás. Ale prešli tadiaľ dolu okolo nás, pošli hore na kopec a išli preč. Tak to bol taký zážitok s tými Nemcami, nemôžem na nich povedať nič, boli inteligentní, to je pravda.“

„Po obede, v ten istý deň, už prišli Rusi. Zdola, na koňoch viezli závodnú kuchyňu, kanóny, všetky tie zásoby, vozy... A prišli k nám najskôr dvaja, popozerali čo a ako, či sa tu dá ubytovať. Povedali – ideme tu. Uvidíme, či nájdeme niečo lepšie, alebo nie. Tak prišli do izby, posadili sa, vytiahli tie svoje zásoby a pálenku a jedli, pili... a tak ďalej. My sme sa tam ako deti okolo nich tmolili, oni si nás dajako nevšímali.“

„Jednému sa zapáčila Aška, moja sestra. Ako malé dieťa – mala 5 rokov. Zobral ju, chvíľu sa s ňou hral a núkal jej cukríky, čokolády atď. Možno ich bolo z pätnásť tých vojakov. Mama im chcela variť obed, lebo už tam sedeli dlho, ale oni že nie, oni že majú svoje poľné kuchyne, tam mali čosi navarené. Potom takí podnapití vyšli vonku a povedali: „Tu môžeme piť a strieľať.“ Viem, že povyše, tak 50 metrov, bol drevený plot, tak zobrali prázdne fľašky, čo vypili a nastokli na tie šteky, a potom zdola od toho domu strieľali do tých fľašiek. My ako deti sme sa tam tmolili pomedzi nich a zbierali sme tie nábojnice. Lebo keď on vystrelil, tak tie nábojnice spadli na zem, my sme ich zbierali do takých krabíc a tešili sme sa tomu, že máme tie nábojnice... A jeden sa tak utrhol a povedal – ...áá, vy tu máte sliepky! Tak bol trošku ďalej, zobral samopal a začal kosiť tie sliepky. Ale ani jednu netrafil! Vystrieľal hodne nábojov, potom sa zastavil, že to sa nedá trafiť.“

„Postupne to utíchlo, ktorýsi trochu pospali, potom sa pobrali na tie vozy, posadali a pošli ešte v ten deň preč. Vtedy bola situácia taká, že oni chceli prejsť tadiaľto ďalej na Kysuce a na Čadcu, lenže vtedy tam poriadnej cesty ešte nebolo.“

Michal Ignaťák

Chlapec a jeho voľba

V parku na kraji malého mestečka stála knižnica obklopená prírodou a krásnymi miestnymi rastúcimi stromami. Do miestnej knižnice chodieval vo voľnom čase Adam čítať knihy. Chlapec bol veselý a zvedavý, mal rád dobrodružstvá, vždy sa zaujímal o svet okolo seba. V jeho srdci sa zrodila túžba po slobode. Často sníval o tom, že by sa mohol rozhodovať úplne sám, že by mohol ísť, kam by len chcel a robiť všetko, po čom túžil. Ale jeho život, plný povinností a očakávaní, mu pripadal neslobodný.

Keď ho niektorá knižka zaujala, požičal si ju domov. Jedného dňa objavil starú knihu, v ktorej sa dočítal o slobodnej vôli človeka. Našiel v nej rozpravy filozofov, príbehy o odvážnych obyvateľoch a výzvy prekonané v mene slobody.

Pred knižnicou, kadiaľ Adam skoro každé ráno chodieval, si viackrát všimol starca sediaceho na lavičke. Starý muž mal hlboké vrásky a oči plné múdrosti, ktoré prežili mnoho rokov. Aj tentokrát naňho Adam natrafil a prihovoril sa mu:

„Dobrý deň, pane. Čo tu robíte sám?“

„Som tu, aby som si oddýchol a premýšľal. Často prichádzam na toto miesto, aby som si pripomenul, aká dôležitá je slobodná vôľa človeka,“ odpovedal starec a usmial sa. „Ako sa voláš chlapče?“

„Adam. Čo to znamená, slobodná vôľa človeka?“ spýtal sa zvedavo.

Starec sa mierne zamyslel a po chvíli povedal: „Slobodná vôľa človeku umožňuje, aby sa rozhodoval a konal podľa vlastného uváženia. Môžeme povedať, že je to schopnosť alebo dar, ktorý nám umožňuje vybrať si, akým smerom v našom živote pôjdeme, ako budeme konať, ako budeme reagovať na to, čo sa nám stane.“

„Chcem sa naučiť viac o slobodnej vôli. Chcem vedieť, ako sa mám správne rozhodnúť,“ povedal starcovi.

„Neexistuje univerzálna odpoveď, Adam,“ pousmial sa starec „Slobodná vôľa znamená, že každý z nás má právo, zvoliť si svoju cestu. Dôležité je, aby si vždy nasledoval svoje srdce a konal s úctou k ostatným. Vždy si pamätaj, že tvoje rozhodnutia môžu ovplyvniť nielen teba, ale aj ľudí okolo teba.“

Adam bol zvedavý a plný túžby po poznaní.

„Dedko, ako môže byť človek slobodný, keď je toľko vecí, ktoré nás ovplyvňujú a obmedzujú?“ opýtal sa chlapec.

„Poď so mnou,“ povedal, „ukážem ti to.“ Starec si zamyslene pohladil svoju dlhú bielu bradu. Vstal a spoločne sa vybrali smerom k lesu.

Prechádzka po lese

Starec vzal chlapca na prechádzku hustým lesom. Cesta bola kľukatá a plná prekážok. Na každom kroku museli robiť rozhodnutia – kade ísť, kam stúpiť, ktorú cestu zvoliť.

„Vidíš, chlapče,“ začal starec, „tento les je ako náš život. Každý krok, ktorý urobíme, každé rozhodnutie, ktoré prijmeme, nás vedie určitou cestou. Niektoré cesty sú ľahšie, iné ťažšie, ale každá z nich je výsledkom nášho vlastného rozhodnutia.“

„Ale čo ak si zvolím zlú cestu?“ Chlapec sa zastavil a pozrel na starca.

„Žiadna cesta nie je úplne zlá, ak si z nej vezmeš ponaučenie. Každá chyba nás učí, ako byť lepšími a múdrejšími,“ vysvetlil mu starký.

Sloboda v rozhodovaní

Ako pokračovali lesom, narazili na rôzne prekážky – strmé kopce, padnuté stromy a úzke cestičky. Starec chlapca nechal, aby si sám zvolil, ako prekoná každú jednu z týchto prekážok. Niekedy sa chlapec rozhodol pre jednoduchšiu cestu, inokedy pre náročnejšiu, no vždy sa poučil a získal nové skúsenosti.

„Vidíš, chlapče,“ pokračoval starec, „sloboda nie je o tom, aby si robil len to, čo je ľahké a pohodlné. Skutočná sloboda spočíva v tom, že máš právo rozhodovať sa sám za seba, bez ohľadu na to, aké ťažké sú následky.“

„Čo ak ma niečo núti rozhodovať sa inak?“ premýšľal chlapec nad starcovými slovami.

„Áno,“ odpovedal starký, „svet okolo nás je plný vplyvov a očakávaní. Aj keď sme ovplyvnení, naša vnútorná sila nám umožňuje robiť vlastné rozhodnutia. To je naša slobodná vôľa.“

Zodpovednosť a slobodná vôľa

Keď sa vracali z lesa, chlapec začal lepšie chápať, čo sa mu dedko snažil povedať.

„Takže slobodná vôľa znamená, že musíme niesť zodpovednosť za naše rozhodnutia?“

„Presne tak,“ prikývol starký. „Každé rozhodnutie, ktoré urobíme, má svoje dôsledky. Slobodná vôľa nie je len o tom, že máme právo vybrať si. Ale je to aj o tom, že musíme niesť zodpovednosť za naše voľby, je to dar, ktorý prichádza s veľkou zodpovednosťou.“

Chlapec odprevadil starkého domov a zamyslel sa, ako strávil deň s novým priateľom a čo sa naučil. Adam sa naučil, že jeho voľby majú veľkú váhu, a slobodná vôľa je dar, ktorý by nikto nemal zneužiť. Aj keď sme v živote ovplyvnení rôznymi faktormi, vždy máme moc rozhodovať sa sami za seba. Naše voľby formujú našu cestu a je na nás, aby sme sa učili z každej skúsenosti, bez ohľadu na to, či bola ľahká alebo náročná. V konečnom dôsledku je slobodná vôľa o tom, že si vážime právo na rozhodovanie a prijímame zodpovednosť za svoj život. Pretože každá cesta, ktorou sa vydáme, nás učí, formuje a robí z nás tých, ktorými sme.

„TO, AKÝ/Á SI, KÝM SI BOL
A KÝM SI BOLA,
TO JE TVOJA SLOBODNÁ VÔĽA.“

Alena Srogoňová

Čo prevyšuje zlato? Zlato sa vyťaží a zmizne, no poklad v náručí prírody sa rodí rok čo rok

Po ukončení štúdia na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre sa pani **Ľudmila Kolenčíková** 37 rokov venovala pedagogickej činnosti a spravovala školskú knižnicu v Oravskej Lesnej. Vo voľnom čase rada spoznáva nové krajiny a kultúry. Venuje sa turistike ako aj zberu a spracovaniu liečivých byliniek. Na tému „Bylinky" sme ju trochu vyspovedali. Veď sila prírody je ukrytá v bylinkách, v každej bylinke sa skrýva kúsok prírody a jej liečivej múdrosti.

Čo vás priviedlo k výrobe liečivých mastičiek a ako dlho sa ich výrobe už venujete?

K výrobe mastičiek ma priviedli časté potulky prírodou, následne zber byliniek a ich rôzne spracovanie a využitie. Ich výrobe sa venujem štyri roky. Inšpiráciou mi bol film Mastičkár. Ja uprednostňujem prírodné produkty. V každej domácej lekárničke by nemala chýbať nejaká tá hojivá mastička. Najskôr som ich robila len pre vlastnú potrebu.

Aké bylinky najčastejšie používate a kde ich získavate?

Používam rôzne bylinky. Najčastejšie nechtík, skorocel, žihľavu, púpavu... Bylinky zbieram pri prechádzkach prírodou. Mnohé z nich si pestujem sama.

Máte nejaký špeciálny rodinný recept, ktorý ste zdedili, alebo ste si vyvinuli vlastné postupy pri spracovaní zeliniek?

Špeciálny rodinný recept nemám. Skôr stále objavujem, skúšam niečo nové (maslá, oleje, ako aj bylinky, či postup pri ich spracovaní).

Ako prebieha celý proces výroby – od zberu byliniek až po hotový produkt? Čo je podľa vás najdôležitejšie pri výrobe kvalitnej bylinkovej mastičky?

Celý proces začína zberom liečivých rastlín vo vhodnom čase, na vhodnom mieste. Následne preberanie byliniek, aby boli zdravé a čisté. Na záver je strihanie rastlín na menšie časti. Bylinky 1 – 2 dni nechám zvädnúť, aby sa odstránila prebytočná vlhkosť. Pripravím si olejový základ – olivový olej, kokosový olej alebo bambucké maslo. Zalejem bylinky a zahrievam aspoň päťkrát po jednej hodine vo vodnom kúpeli. Po každom ohreve nechám bylinky 24 hodín macerovať. Po piatich dňoch bylinky prepasírujem cez plátno. Opäť ich vo vodnom kúpeli zahrievam so včelím voskom. Niekedy pridávam vitamín, najčastejšie vitamín E. Najdôležitejšie je všetko robiť s láskou. Správne zahrievanie, zahustenie voskom, správny pomer byliniek oleja, vosku...

Ktorá z vašich mastičiek je najobľúbenejšia medzi zákazníkmi a na čo sa používa?

Najobľúbenejšia je asi púpavová mastička. Jej príjemná medová vôňa má relaxačné účinky. Vhodná je na popraskanú šupinatú kožu, pretože má výborné hydratačné účinky.

Môžete čitateľom prezradiť niečo zaujímavé o mastičkách, bylinkách?

Bylinky majú svoje čaro pri zbieraní, spracovaní, použití...

Z akých byliniek mastičky pripravujete, na čo slúžia, aké neduhy alebo problémy si môžu zákazníci vyriešiť ich používaním?

Harmančeková masť – vhodná na zle hojace sa rany, ekzém, vyrážky.
Hojivý zázrak – mastička z piatich liečivých byliniek: repík, ľubovník, nechtík, šípky a skorocel. Hojivé účinky má na pokožku, popraskané pery, kútiky úst.
Mastička z kapucínky – vhodná je na zápaly kože, opar, popáleniny, kútiky.
Kostihojová masť (kostihojka) – na boľavé kĺby a svalstvo.
Lastovičníková masť – na kurie oká, bradavice.
Levanduľová masť – má upokojujúce účinky pri bolesti hlavy, na hmyzie štípance, vhodná aj ako repelent.
Ľubovníková masť – vhodná na masáže, pri bolesti kĺbov, na popáleniny od slnka.
Masť z materinej dúšky – zmierňuje zápalové ochorenie kože, akné, reumatické ťažkosti, masáže na uvoľnenie bolesti hlavy.
Nádchovníková masť – uvoľní upchatý nos, vhodná je na masáže pri bolestiach hlavy a kĺbov.
Nechtíková masť – vhodná je na krčové žily, popáleniny, omrzliny, hojenie rán.
Orgovánová masť – má protizápalové účinky, vhodná ako ochrana pred slnečným žiarením a na krčové žily.
Pagaštanová masť – má protizápalové účinky, používa sa na cievy, hemoroidy, krvné zrazeniny.
Repíková masť – pomáha na zádery nechtov, svrbenie, pálenie pokožky, hojenie rán a na krčové žily.
Prvosienková masť – vhodná je na migrénu, pri prechladnutí a pri kašli, má upokojujúce účinky: na bolesti hlavy, suché ruky, masáž hrudníka.
Púpavová masť – má hydratačné účinky, vhodná je na popraskanú šupinatú kožu, má relaxačné účinky.
Rozmarínová masť – na reumatické ťažkosti, bolesti hlavy, studené nohy, dýchacie problémy pri prechladnutí.
Masť zo sedmokrásky a nechtíka – zmierňuje začervenanie, popraskané žilky na tvári, hmyzie štípance.
Skorocelová masť – vhodná je na popáleniny, omrzliny, popraskané pery, jazvy, rany.
Slezová masť – má protizápalové účinky, vhodná je na ekzém, hojenie zapálených rán.
Vratičová masť – na masáže, bolesť kĺbov, svalov, odpudzuje hmyz.
Žihľavová masť – na reumu, opuchy, pocit ťažkých nôh, ekzém.

Mojou obľúbenou bylinkou je materina dúška, má príjemnú vôňu, relaxačné účinky, vyžaruje pohodu, pokoj a má zaujímavý názov.

Uvažovali ste niekedy, že by ste pripravovali olejčeky, kvapky alebo tinktúry? Do budúcnosti máte v pláne rozšíriť mastičky na viac druhov?

Olejčeky, tinktúry si pripravujem skôr pre vlastnú potrebu. Mastičky každoročne rozširujem o viac druhov. Niektoré už nerobím. Z byliniek tiež pripravujem repelent, balzam na pery a nosové kvapky.

Mastičky nevyriešia neduhy, no určite ich môžu zmierniť.

Včelí vosk vytvára ochrannú bariéru na pokožke, zabraňuje nadmerným stratám vody a má antibakteriálne účinky.

Liečivé mastičky sú čistý prírodný produkt. Nerobím všetky každý rok, ale všetky som už vyrábala.

Aké spätné väzby ste dostali od ľudí, ktorí vaše mastičky používali?

Najzaujímavejšie spätné väzby sú tie, keď ľudia majú opätovný záujem o mastičky. Keď niekomu mastičku darujem a potom má záujem o ďalších desať.

Aká je vaša obľúbená bylina, s ktorou sa vám pracuje najlepšie alebo ku ktorej máte osobitný vzťah a prečo?

Našla by sa mastička medzi ostatnými, ktorú by ste poradili mamičkám s malými deťmi, napríklad pri prebaľovaní dieťatka na jeho zadoček?

Nemám skúsenosti, ale možno mastička harmančeková, púpavová, mastička z kapucínky či repíka.

Ak by si chceli čitatelia od vás kúpiť mastičku, kde si ich môžu kúpiť?

Mastičky mám na bazoši – inzercia. Kto ma pozná – messenger. Vzájomne si obyvatelia Lesnej poradia.

Čo by ste odkázali všetkým čitateľom ?

Bylinky sú hotový zázrak.

Za redakciu LN pripravila
Alena Srogoňová

Z materskej školy

Zážitkové učenie, radosť a spolupráca

V Materskej škole Oravská Lesná sa aj túto jar dialo mnoho výnimočných vecí. Naši škôlkari prežili dni plné objavovania, učenia, pohybu i tvorivosti. Vďaka aktívnej spolupráci sa nám podarilo zrealizovať sériu krásnych akcií, ktoré priniesli nezabudnuteľné zážitky. Nedávno sa uskutočnil Deň otvorených dverí, ktorý prilákal rodičov i budúcich škôlkarov. Návštevníci mali možnosť nahliadnuť do každodenného života škôlky, spoznať naše priestory a zoznámiť sa s učiteľkami. Ďakujeme všetkým, ktorí prišli a strávili s nami toto dopoludnie.

Deň vody – – kvapka poznania a plavecký výcvik

V rámci environmentálnej výchovy si deti pripomenuli význam vody pre náš život. Aktivity boli zamerané na spoznávanie kolobehu vody v prírode, šetrenie vodou, zábavné pokusy - filtrovanie a hry s vodou. Cieľom bolo prebudiť v deťoch uvedomenie si, že voda je vzácna, a že aj ony môžu prispieť k jej ochrane.

Na túto tému nadviazal aj plavecký výcvik, ktorého sa zúčastnili naši predškoláci. Deti sa učili základy plávania hravou formou a prekonávali svoj strach z vody. Plavecký výcvik podporuje zdravý telesný vývoj, posilňuje svaly a správne držanie tela. Pravidelné plávanie zvyšuje imunitu, otužilosť, zlepšuje koordináciu pohybov, rovnováhu a celkovú motoriku. Voda pôsobí upokojujúco, čo prispieva k psychickej pohode a uvoľneniu. Deti si zároveň budujú sebadôveru, odvahu a získavajú základy plaveckých zručností. Výcvik mal veľký úspech a bol nielen pohybovou aktivitou, ale aj výbornou prípravou na školu – deti si posilnili sebadôveru, koncentráciu a zodpovednosť.

Recitačná súťaž *„Mám básničku na jazýčku“*

V rámci rozvoja jazykových schopností sa uskutočnila aj obľúbená recitačná súťaž, kde každý účastník mal priestor ukázať svoje rečnícke schopnosti, rytmus i odvahu. Atmosféra bola srdečná, deti sa navzájom podporovali a každý recitátor si odniesol zaslúžený potlesk aj malú odmenu.

Deň rodiny

Krásnou tradíciou sa stal Deň rodiny, počas ktorého sme privítali rodičov na spoločnom popoludní. Tento deň nám pripomína, aké dôležité miesto má rodina v našich životoch a že najväčším bohatstvom je byť spolu. Deti si pripravili vystúpenia plné piesní, básní a tanca. Nechýbalo ani malé občerstvenie a úsmevy na každom kroku.

Beseda o včelárstve a apiterapia

V máji sme mali krásnu besedu o včelárstve, ktorá deťom priblížila svet včiel – ako žijú, čo všetko dokážu a prečo sú dôležité pre prírodu aj človeka.

Deti si mohli prezrieť včelárske nástroje, voskové plásty, ochutnať medík a vyskúšať si apiterapiu.

Apiterapia je prírodná metóda využívajúca produkty včiel a ich zvuky na podporu zdravia detí. Počúvanie bzukotu včiel pomáha deťom upokojiť sa, zlepšiť spánok a zmierniť napätie. Včelie produkty ako med a propolis posilňujú imunitu a prispievajú k zdraviu. Veríme, že spojenie s prírodou prináša našim najmenším veľa radosti a prospechu, a možno niektoré deti práve v ten deň objavili novú záľubu.

Folklórne tradície v našej materskej škole

Jar v našej materskej škole každoročne prináša nielen prebúdzajúcu sa prírodu, ale aj návrat k bohatým slovenským tradíciám. Deti tak prostredníctvom zážitkov spoznávajú kultúrne dedičstvo našich predkov a zároveň rozvíjajú svoju tvorivosť i radosť z objavovania. Veľkonočné obdobie sme si spríjemnili **tradičnou oblievačkou,** počas ktorej sa deti zoznámili so zvykmi Veľkej noci, symbolikou vody, vajíčok i príchodu jari. Spievali sme veselé ľudové piesne, vyrábali veľkonočné ozdoby a nezabudli ani na veľkonočnú šibačku na školskom dvore.

S príchodom mája sme v škôlke postavili **máj** – pestrofarebný symbol jari a radosti. Deti ho vlastnoručne ozdobili stužkami a neskôr ho slávnostne **zváľali** za spevu a tanca. Táto veselá udalosť bola oslavou priateľstva, prírody a spoločného prežívania krásnych chvíľ.

Udržiavaním týchto tradícií v deťoch prebúdzame úctu k našej kultúre, prírode i hodnotám, ktoré nás spájajú už po generácie.

Táraninky:

☺ Učiteľka: ***No poďte, pridajte!*** Dieťa: ***Ja som pridatý.***

☺ Dieťa: ***Pani učiteľka, kedy už príde po mňa moja rodička?***

☺ Dieťa: ***Dievčatá majú prednosť a chlapci majú zadnosť.***

☺ D: ***Pani učiteľka ako sa volá to jedlo, čo máme na obed? Či, čí, či, či, či ... čo?*** (čevabčiči)

☺ U: ***Opatrne to chytajte, nech sa to nezdeformuje!***
D1: ***Zdefočo?*** D2: ***Zdefarmuje!***

Deň detí — cestujeme svetom

Najväčšou oslavou bol Deň detí, ktorý sa tento rok niesol v duchu témy „Cestujeme svetom“. Na jednotlivých stanoviskách deti **spoznávali rôzne kontinenty** – ich zvieratá, kultúry, zvyky aj tradičné oblečenie.

Podujatie sa pripravovalo v spolupráci so sponzormi z CRT ELECTRONIC, ktorí deťom pripravili darčeky a rodičmi, ktorí pomáhali pri tvorbe stanovíšť a aktivitách. Vďaka ich zapojeniu vznikol krásny deň plný objavovania, radosti a spoločných zážitkov.

ĎAKUJEME VŠETKÝM, KTORÍ SA PODIEĽALI NA REALIZÁCII AKCIÍ, A TEŠÍME SA NA ĎALŠIE SPOLOČNÉ ZÁŽITKY!

Beseda so spisovateľkou — rozprávkový svet škriatkov Oravy

V našej materskej škole sme mali tú česť privítať pani **Eriku Vojtekovú,** autorku rozprávkovej knihy **„Škriatkovia z Oravy“**. Počas milej a inšpiratívnej besedy sa deti preniesli do kúzelného sveta škriatkov, ktorí žijú v lesoch, horách a dedinkách nášho krásneho regiónu. Pani spisovateľka deťom pútavo rozprávala o tom, ako kniha vznikla, čo ju inšpirovalo a prečo sú oravské tradície a príroda takým vzácnym zdrojom fantázie. Deti so záujmom počúvali ukážku z knihy, ktorá bola napísaná práve o Oravskej Lesnej, lesnej železničke a opisovala výrobu ľanového oleja. Beseda bola pre deti výnimočným zážitkom, ktorý podporil ich vzťah ku knihám, rozprávkam a zároveň posilnil ich hrdosť na rodný kraj.

Správičky zo základnej školičky

Pozdravujeme zo školy! Prinášame správičky o tom, čo sa u nás udialo v mesiacoch november 2024 až máj 2025.

November. Jesenné farby a jej čaro využili žiaci z 2. stupňa spolu s obyvateľmi nášho CSS. Spoločne strávili zaujímavé novembrové dopoludnie, počas ktorého spojili svoje sily a kreativitu, aby z jesennej úrody vytvorili úžasné dielka. Deti i dospelí vytvárali z rôznych plodov a listov originálne ozdoby a dekorácie, ktoré ste si mohli pozrieť vo vestibule obecného úradu.

14. novembra sa najlepší športovci z prvého stupňa stretli v telocvični, aby si zmerali sily v jesennom kole Školoolympiády.

Počas pasovania sa z našich najnovších členov rodiny stali naozajstní školáci. Štvrtáci si pre prvákov pripravili zábavný program s úlohami, na konci ktorého boli prváci pasovaní za školákov.

V dňoch 18. – 24. novembra sa konal jesenný „Týždeň boja proti drogám“, počas ktorého boli v škole realizované rôzne aktivity. Deviataci strávili tri dopoludnia so žiakmi prvého stupňa. Hravou formou starší žiaci učili mladších rozlišovať zdravé a nezdravé potraviny, pomenovať závislosti a návykové látky, o ktorých už niektorí žiaci počuli.

V utorok sa v telocvični konala Bubnovačka s názvom "Ticho deti pred násilím neochráni". Cieľom akcie bolo, aby žiaci vedeli, ako sa majú správať a ako postupovať, keby im niekto ubližoval – nebyť ticho, ale povedať to osobe, ktorej dôverujú. V stredu prebiehali Tvorivé dielne pre žiakov 7. – 9. ročníka, na ktorých, pod vedením troch pani učiteliek, zhotovovali rôzne vianočné ozdoby na náš školský vianočný stromček. Protidrogová tematika bola aktuálna i na hodinách výtvarnej výchovy na 2. stupni. Žiaci výtvarne zobrazovali vplyv návykových látok na organizmus človeka. Výtvarné práce sú umiestnené na nástenke na hornej chodbe.

K posledným novembrovým dňom už neodmysliteľne patrí aj výroba adventných vencov. Hotové umelecké dielka nám prišiel pán farár posvätiť a žiaci si adventné vence odniesli do svojich tried, kde boli nielen na ozdobu, ale pripomínali nám význam adventu.

December. Začali sme oslavou menín sv. Mikuláša. Každá trieda či ročník si pre Mikuláša pripravila to najlepšie – vianočné piesne, tance, básne i krátke divadielka. Keď Mikuláš so svojimi sprievodcami medzi nás zavítal, mali sa veru na čo pozerať. Z malých žiakov sa zrazu stali veľkí herci, speváci, tanečníci i recitátori. Mikulášovi sa naše vystúpenia veľmi páčili. Za odmenu nám nechal v triedach sladké balíčky a sľúbil, že o rok príde zas.

Už druhý rok na našej škole prebehla sladká akcia pod názvom „Dobročinný koláčik“. V dňoch 9. až 13. decembra žiaci druhého stupňa spolu s rodičmi napiekli sladké a slané dobroty, ktoré ponúkali na predaj vo svojich triedach ráno i počas prvej hodiny. Koláčiky si kupovali nielen žiaci a zamestnanci školy, ale na „nákup“ prišli i rodičia. Všetkým predávajúcim i kupujúcim úprimne ĎAKUJEME, pretože peniažky, ktoré sa vyzbierali – 2.762 eur – putovali na pomoc piatim rodinám v núdzi.

10. decembra do našej školy zavítali zástupcovia z 19 stredných škôl Žilinského kraja, aby počas „Burzy stredných škôl“ predstavili tú svoju našim žiakom 7. – 9. ročníka.

15. decembra sme v priestoroch divadelnej sály privítali našich starých rodičov a rodičov, pre ktorých sme pripravili „Predvianočné posedenie so starkými“. Pripravili sme pre nich program zložený z piesní, básničiek, tancov a divadielok, ktoré sme predviedli aj sv. Mikulášovi. Opäť si žiaci vyskúšali herecké, tanečné i spevácke roly. Teraz už však vystupovali pred veľkým publikom. Hoci bola tréma, všetci to zvládli na výbornú a diváci domov odchádzali natešení a nadšení.

Nezabudli sme ani na našich susedov spoza cesty – obyvateľov CSS. Pripravili sme pre nich darčeky a vianočné pozdravy pre potešenie srdiečka. Aj my sme mali veľkú radosť, keď sme sledovali, ako pod školským stromčekom nenápadne pribúdali darčeky...

December – január. Tento školský rok bol lyžiarsky výcvik trošku netradičný. Absolvovali ho až dva ročníky. Ešte pred vianočnými prázdninami sa učili lyžovať alebo zdokonaľovali svoje lyžiarske umenie štyridsiati žiaci ôsmeho ročníka. Po vianočných prázdninách vystihli priaznivé lyžiarske podmienky aj štyridsiati piati žiaci siedmeho ročníka. Oba ročníky lyžovali v našom lyžiarskom stredisku Orava Snow a na svahoch strávili po celom pracovnom týždni.

Záver januára patril písomkám a odpovediam – uzavreli sme prvý polrok.

Február. V stredu 12. februára sa školská telocvičňa premenila na tanečný parket. Zabaviť a zatancovať si prišlo 110 masiek. Na promenáde sa spoločne prechádzali rôzne zvieratká, nadprirodzené bytosti, postavičky z rozprávok, zaujímavé povo-

lania, predmety i hudobné nástroje. Masky boli úžasné, bolo ťažké vybrať medzi nimi tie najkrajšie. Nakoniec porota vybrala 16 najzaujímavejších. Kým boli spočítané všetky body, deti sa zabávali počas diskotéky. Tento rok karneval obohatili naše deviatačky súťažami a tancom. Zábava bola výborná a na jej konci odišli všetci s odmenou – darčekom či sladkosťou.

Tento školský rok sme na prvom stupni vyskúšali niečo nové. Tridsaťšesť druhákov absolvovalo týždenný základný korčuliarsky výcvik. V našej obci máme na to výborné podmienky i priestor na zimnom štadióne. Žiačikom sa venovali traja inštruktori – naša pani učiteľka Miška a dvaja mladí chalani. Mnohí druháčikovia stáli na korčuliach po prvýkrát. Nikto to však nevzdal a na konci týždňa vedeli všetci korčuľovať.

Športu sa venovali aj ostatní žiaci na prvom stupni, pretože 6. februára sa konalo zimné kolo Školoolympiády.

Marec. Začal výborne – jarnými prázdninami. Hneď po návrate do školy sme si spestrili dopoludnie výchovným koncertom s našou známou dvojicou – spevákom Jarom Gažom a hudobníkom Radkom Pažejom. Pre prvý stupeň mali pripravený program s názvom „Doľava – doprava“, v ktorom sa venovali veselo i vážne dopravnej výchove. Druhý stupeň mal program pod názvom „Cesta“ zameraný na rôzne druhy závislosti. Oba programy boli doplnené piesňami a naša telocvičňa sa na pár chvíľ premenila na koncertné pódium.

O zvykoch a tradíciách počas jarného obdobia, ktoré boli zaužívané na Orave, nám prišla porozprávať pani Katarína Nádaská – známa etnologička a historička. Mnohé vedomosti si žiaci 2. stupňa vo svojich pamätiach oprášili, ale dozvedeli sa aj nové zaujímavosti.

V dňoch 20. – 21. marca na našej škole prebiehal workshop a prednáška o knihách. Prednášku viedla Eva Piarová, ktorá pracuje ako knižná editorka a aktívne sa venuje vzdelávaniu v oblasti tvorivého písania a popularizovaniu komiksového média. Počas zaujímavého rozprávania o knihách žiaci mohli sledovať v priamom prenose vznik komiksového obrázku od Briana Terrero – kresliča komiksov. Obrázok vznikal postupne, každý ročník si želal svojho hrdinu. Hotový obrázok sme dostali ako darček spolu s dvadsiatimi knihami, ktoré si môžu žiaci požičiavať.

V piatok 21. marca podvečer a celú noc patrila škola a jej priestory najvášnivejším čitateľom. Konala sa ďalšia Rozprávková noc v knižnici. Vychutnať si túto noc prišlo 22 naj-čitateľov z 1. až 5. ročníka.

V týždni od 24. do 28. marca prebiehal na Slovensku už 16. ročník čitateľského maratónu pod názvom „Čítajme si...“. Čítalo sa po celom Slovensku na školách, školských kluboch, knižniciach, v centrách voľného času, dokonca i v materských školách. Do akcie sa prihlásilo 177 000 čitateľov. Čítali sa rôzne knihy nielen v slovenskom jazyku ale aj v ďalších 22 cudzích jazykoch. Cieľom tohto podujatia je podporiť a zvýšiť záujem detí o čítanie. Podujatie je organizované aj v rámci pomoci deťom – ak si nevedia sami s problémom poradiť, hanbia sa o tom s kýmkoľvek rozprávať, môžu sa obrátiť na Linku detskej istoty. Aj naša škola sa zapojila do maratónu. Čítalo sa v každej triede na hodinách slovenského jazyka a literatúry. A z toho veľkého množstva čitateľov 415 čítajúcich bolo práve z našej školy.

V posledný marcový deň zavítala medzi naše piatačky a šiestačky rodáčka z našej obce – pani Alenka Srogoňová. Je autorkou detskej knihy Čokoládka a Kakaovník. Porozprávala dievčatám, ako jej kniha vznikala a čo všetko sa udialo – od jej nápadov v hlave až po samotnú knihu, ktorú si môžeme prečítať. Prezradila nám, že sa môžeme tešiť aj na druhú knihu. A my sa tešíme a dúfame, že potom k nám opäť zavíta.

Apríl. 30. marca – 4. apríla sme mali na škole vzácnu návštevu. Zavítali k nám poľskí žiaci spolu s pani učiteľkami v rámci projektu Erasmus+. Ale o tom bude samostatný článok.

8. apríla sa v telocvični znova zišli najlepší a najšikovnejší prvostupniari a bojovali o zlatú, striebornú alebo bronzovú medailu na jarnom kole Školoolympiády.

Už je u nás dobrým zvykom, že druhá aprílová streda je vyhradená budúcim prvákom. Koná sa u nás zápis do prvého ročníka. Tak to bolo aj tento školský rok. 9. apríla popoludní k nám zavítalo 47 predškolákov v sprievode svojich rodičov. Po úvodnom slove pána zástupcu rodičia ostali v jedálni a deti sa spolu sa pani učiteľkami 1. stupňa presťahovali do telocvične. Tá bola premenená na veľké pracovisko, ihrisko i javisko spolu. Deti sa pousádzali na lavičky a žinenky, aby si mohli ako prvú pozrieť rozprávku „Ako šlo vajce do školy“. Po rozprávke deti dostali kartičky, na ktoré im pani učiteľky a ich asistentky + jeden asistent zapisovali úspechy. Rozdelení do skupiniek spolu s pani učiteľkami sa rozpŕchli po celej telocvični k hracím domčekom, kde plnili rôzne úlohy. Všetci boli úspešní a ak sa aj na začiatku objavili nejaké slzičky, záver bol plný smiechu, radosti a rozprávania rodičom, čo všetko deti robili. Nechýbal ani malý darček na motiváciu do prvej triedy. Predškoláci sľúbili, že isto iste 1. septembra do školy prídu.

10. apríla sa konal už 29. ročník verejno-prospešnej zbierky organizovanej Ligou proti rakovine – Deň narcisov. Do zbierky sa pravidelne zapája aj naša škola. Počas tohto dňa môžete vidieť v priestoroch školy záplavu žltých narcisov pripnutých na tričkách. Tento rok sa nám podarilo vyzbierať sumu 700 eur. Celú sumu sme odoslali organizácii Liga proti rakovine, ktorá pomáha ľuďom chorým na rakovinu a ich rodinám. Všetkým darcom úprimne ĎAKUJEME!

27. apríla dvanásť našich žiakov spolu so 4 pani učiteľkami začali svoju cestu do Litvy. Opäť cestovali v rámci projektu Erasmus+. Ako sa mali, to vám napísali do samostatného článku.

30. apríla sme školské tašky nechali doma a do školy sme prišli v pracovnom oblečení. Mali sme každoročnú jarnú brigádu, počas ktorej sme upratali okolie základnej a materskej školy – pozbierali smeti, pozametali plochy, vytrhali burinu. Vybrali sme sa pozbierať smeti do lesa za školou, po náučnom chodníku, cyklotrase i smerom ku starému cintorínu. Aj keď sme smetí našli ešte dosť, potešilo nás, že oproti minulým rokom ich bolo predsa len menej. Dúfame, že poriadok sa nám podarí udržať čo najdlhšie.

Máj. Dôležitý mesiac pre deviatakov. Konali sa prijímacie skúšky na stredné školy. A v čase, keď čítate tieto riadky už skoro všetci vedia, kam sa budú uberať ich kroky 1. septembra.

Štvrtáci sa nevedia dočkať blížiacej sa školy v prírode. A my všetci sa tešíme na Deň detí a posledný mesiac strávený v škole. Ale o tom až nabudúce. Tešíme sa...

PS: Ďalšie fotografie z akcií sú na školskej webovej stránke a na Facebooku školy.

Zuzana Brňáková

Suzi Moon: *Sny v nás vzbudzujú akúsi nádej v lepšie zajtrajšky*

Zuzana Brachňáková pochádza z malebnej dedinky z okolia Nitry. Vyštudovala strednú zdravotnícku školu v Nitre. Zuzana s manželom prevádzkujú malú pizzeriu v Oravskej Lesnej, kde s rodinou aj býva. Deti im v rodinnom podniku pomáhajú a spoločne vedia, že súdržnosťou tak zvládnu všetky prekážky, ktoré sa objavujú v ich životoch. Dôležité je to, že sa navzájom vedia podržať a byť jeden druhému oporou.

Práca v zdravotníctve pre Zuzku nebola tým, čím by sa v živote chcela zaoberať: „Z mojej strany to bolo skôr niečo duchovné, ako to, že ranným odoberaním krvi niekomu pomôžem. Prišlo to nečakane a iba nedávno. Po niekoľkých rokoch, kedy človek okúsením manželstva, práce v domácnosti a venovaním sa rodine príde na všelijaké myšlienky. Tie moje ma priviedli k tvorbe písania kníh. Povedala som si, že som našla v živote ten správny smer, v ktorom chcem mladým ľuďom pomáhať. Vo svojich knihách opisujem všetko, čo sa človeku v mladom aj staršom veku môže prihodiť. Predovšetkým sú to pozitívne, no i negatívne a neľahké témy, pretože aj tie sa v našom živote stanú súčasťou. Moje diela takto nadobúdajú akýsi zmysel života, ktorý chcem mladým čitateľom týmito knihami odovzdať.“

V rozhovore nám Zuzka prezradila niečo o svojej tvorbe: *„Do písania príbehov vkladám hrniec pocitov a emócií, veľkú lyžicu porozumenia, ľudskosti a štipku humoru, ktorého v živote nikdy nesmie prestať byť dosť.“*

Kedy vznikol váš nápad, že napíšete knihu?

Začiatkom roku 2024, myslím v januári, kedy som tesne po Vianociach mala potrebu, že chcem Vianoce niekomu predĺžiť a niečím pozitívnym spríjemniť. Vôbec som vtedy netušila, že písanie sa stane aj pre mňa pozitívom, ktoré môj život naplní. Spočiatku to bol len taký nápad a povedala som si, že to skúsim. A prvá časť diela z mojej série bola do pol roka hotová. Bolo to niekedy minulý rok pred letnými prázdninami.

Čo vás k tomu inšpirovalo?

Moje písanie začalo iba tak. Nemala som jasný cieľ v tom, o čom chcem vlastne písať. Prišli prvé nápady a potom to už išlo samo. Zistila som, že písaním viem mladých ľudí motivovať k tomu, aby sa im žilo lepšie. Aby tú dnešnú uponáhľanú, stresujúcu a technickú dobu aspoň na moment odsunuli a vymenili za niečo, čo im do života niečo pozitívne prinesie. Jasnú predstavu som mala o tom, aby moje knihy neboli jedny z tých, ktoré každým rokom budú na policiach zapadať prachom. Moju myseľ prepadla myšlienka, že by mohli byť raz dokonca inšpiráciou pre budúce generácie mladých ľudí. Ale to je iba taký malý sen, ktorý sa tajne ukrýva v kútiku mojej duše.

Aký bol Váš plán s vydaním knihy?

Prvotne som rozmýšľala nad tým, že si dielo vydám sama. Napriek tomu som oslovila aj vydavateľstvá. Odpovedí som od nich dostala viacero. Niektoré z nich mali svoje edičné plány už na pár rokov dopredu naplánované. Tak by som tých niekoľko rokov s tlačou mojich kníh musela čakať. A to som nechcela. Nakoniec som sa rozhodla pre vydavateľstvo Story – Time, s ktorými spolupracujem dodnes. Po prečítaní môjho rukopisu pani editorka akosi vedela, že určite budem písať aj naďalej. V tom vydavateľstve majú s autormi skúsenosti. Po prečítaní diel majú jasno v otázkach o tom, či je to autorovo prvé a či posledné dielo, alebo či bude chcieť v tvorbe pokračovať. Ja som spočiatku nechcela veriť pani editorke, keď tvrdila, že moje diela naozaj vedia mladému čitateľovi veľa pozitívneho ponúknuť. Dnes dostávam pozitívne ohlasy od kupujúcich mojich kníh, že deťom sa moja tvorba páči, čomu sa samozrejme veľmi teším.

Prezraďte nám niečo o príbehoch z knihy.

V prvom rade každý obsah riadka je realistický. Čiže všetko, čo dnešná mládež zažíva doma alebo v škole, vo svojom najbližšom okolí sa objavuje aj na stránkach mojich kníh. Technika písania však spočíva aj v tom, že píšem v prvej osobe a to pre čitateľa znamená bližšie prepojenie s postavami, s okolím, so situáciami, ktoré na mladých hrdinov v príbehoch striehnu. Čitateľ tak má pocit, akoby sám prežíval všetko napísané a sú to pre neho veľmi silné, emotívne a osobné zážitky. Deti rady čítajú o osudoch druhých detí a rady sa s nimi porovnávajú. Preto technika písania o prehovorení do duše čitateľa sa mi pri písaní zdala krásna. Hlavnou podstatou je to, že sa snažím mladému čitateľovi dodať v neľahkom období dospievania silu. Snažím sa príbehmi motivovať a ukázať deťom cestu, že aj napriek ťažkým dňom sa v živote vyskytnú kladné a pestré chvíle, pre ktoré sa oplatí žiť. Svojimi príbehmi v dielach sa snažím dať najavo to, že vždy je čas na lepší a krajší začiatok. Píšem o tom, že všetko zlé sa raz obráti na dobré aj vtedy, keď to vôbec nečakáme. Len treba veriť. A v tom spočíva naša sila.

Pre akú vekovú kategóriu detí sú vaše knihy určené?

Všetky diela, aj tie, ktoré sú dnes ešte na pláne, sú určené pre vekovú skupinu detí od 10 do 14 rokov. V každej knihe je Zorka vždy o rok staršia a rieši situácie, ktoré sú prispôsobené jej nárokom, potrebám, mysleniu a chápaniu. Ale musím povedať pravdu, že už pár dospelých ľudí mi povedalo, že hoci nie sú tieto knihy určené pre ich vekovú skupinu, napriek tomu ich hlboko zaujali. Vraj sami prežili situácie, ktoré som do poslednej bodky naozaj precízne opísala. V takýchto momentoch som rada, že písanie mojou rukou má zmysel a utvrdzuje ma to v tom, že v tejto činnosti tvorenia aj naďalej chcem pokračovať.

Môžete nám prezradiť niečo o organizácii, ktorú spomínate v knihe?

V dnešnom hektickom svete deti potrebujú cítiť, že niekde sa nachádza útočisko. Dospievajúca mládež potrebuje vedieť, že niekto je tu pre nich aj vtedy, keď sa cíti opustená, bez akejkoľvek nádeje a vypočutia. Preto som pár strán venovala tejto mimovládnej organizácii, ktorá sa už roky venuje deťom, čo sa ocitli v krízovej situácii. Týmto krokom som svojim knihám zabezpečila presne to, čo deti potrebujú. Knihy ako celok tak tvoria spoločne s IPčkom.sk (internetová poradňa pre mladých) silnú motivačnú podporu, ktorú môže potrebovať ktokoľvek. Toto bolo mojím cieľom, aby som mojimi dielami pomohla tomu, kto to aktuálne potrebuje. Jednak svojim písaným slovom a potom aj kontaktmi na správne osoby pre pomoc ľuďom.

Plánujete v písaní kníh pokračovať?

Určite áno. Ja som sa v knihách našla a dokonca aj v samotných príbehoch. V niektorých momentoch odzrkadľujú moje detstvo, aj keď naozaj iba malom množstve. Veľa z nich je vymyslených a prežitých v iných rodinách. Dokonca ma baví postavám dávať trochu nepekné vlastnosti, pretože presne pri nich si čitatelia vedia uvedomiť, čo má byť ich prioritou a na čo sa majú vo svojom živote zamerať.

Môžete ním prezradiť niečo o hlavnej hrdinke príbehov?

Hlavnou hrdinkou v každej knihe ostáva Zorka, ktorá je tak trochu chlapčenská a na každom kroku priťahuje maléry. Tie sa následne snaží riešiť sama a neskôr so svojimi kamarátmi v partii, ktorí na ceste dospievania spoločne zažijú naozaj veľa dobrodružstiev, z ktorých sa následne poučia. V každej dobrej mladíckej sérii však nesmie chýbať ani prvá láska, ktorá je tak trochu komplikovaná. Zorka hľadá počas dospievania nielen samú seba, ale aj to, prečo sa všetko okolo nej neustále mení. Zamýšľam sa aj nad témami pochopenia v rodine napriek tomu, že rodina nemusí byť vždy úplná. Taktiež v dielach rozoberám vzťahy kamarátov, súcit voči ľuďom a zvieratám, pokoru, ale aj zdravé sebavedomie a toleranciu. Mojim knihám sa vždy pri písaní snažím dať dušu, aby všetok čítaný text nadobudol prirodzenosť, no hlavne pozitívnu energiu.

Kde si čitatelia môžu kúpiť vaše knihy?

Fanúšikovia mojich kníh si ich môžu zakúpiť vo viacerých kamenných obchodoch aj v internetových kníhkupectvách. Taktiež sa dajú

kúpiť aj u mňa na webstránke:
www.suzimoon.sk

Vždy mám radosť z toho, že knihy darujem s osobným venovaním podľa predstáv kupujúceho. Predsa len, je to veľmi osobná záležitosť a s knihou si tak čitateľ vie spojiť krásny emočný pocit. Osobných venovaní som už od minulého roka rozdala neúrekom, ale ten nádherný pocit, že knihou môžem niekomu pomôcť, je na nezaplatenie.

Na čo sa môžu čitatelia tešiť v ďalšom vydaní?

V tretej časti sú už napísané trochu rozsiahlejšie témy dospievania, neopätovanej lásky, témy temperamentnosti, dobrého kamarátstva a tiež emočných zážitkov z rodinného a školského prostredia. Témy vyberám veľmi opatrne a citlivo. Prispôsobujem ich vždy veku detí, aby všetky informácie vedeli spracovať a následne správne pochopiť, či vyhodnotiť. Hlavne tam určite bude veľa stresu a paniky. Mám rada, keď sa v príbehu odohráva rozruch, lebo potom sa čitateľ nenudí. Kniha ho zaujme až do konca a vyslovene čaká, kedy bude ďalšie pokračovanie príbehu na svete. O tom to predsa celé je. Pri písaní kníh treba používať emočné krivky. V takom prípade sa nestane, že čítanie bude monotónne. Aspoň v mojich knihách nie. Snažím sa o to.

Prečo ste sa rozhodli písať pod pseudonymom?

Fakt iného mena mi len tak prišiel na rozum a zapáčilo sa mi to. Povedala som si, že v dnešnom modernom svete chcem aj ja niečo moderné vo svojej tvorbe použiť. Autorské meno, ktoré som si vybrala, je tak trochu spojené s tým, čo píšem. MOON je v preklade mesiac a to má spojenie so sneným. Sny v nás vzbudzujú akúsi nádej v lepšie zajtrajšky a tú predsa čitateľom vo svojich dielach bez pochyby ponúkam. Napokon aj hrdinovia v príbehu radi snívajú o všeličom. Preto moju osobnosť toto nové meno dokonale vystihuje.

Čo by ste chceli prostredníctvom nás čitateľom odkázať?

Chcem im odkázať, že som šťastná, že mladí ľudia si vedia správne vybrať medzi tolkými témami v čítaní. Ale prosím, nezabúdajme, že zodpovedných z nás predovšetkým robia naše skutky, vnímavosť a veci doriešené do konca. Otvorme preto svoju myseľ a načúvajme príbehom, lebo oni našu krásnu fantáziu dokážu premeniť na skutočnosť.

Za redakciu LN pripravila
Alena Srogoňová

Úryvok z druhej knihy

Až v nedeľu mi horúčka ustúpila a ja sa cítim konečne oveľa lepšie. Z postele vstávam bez toho, aby som sa kvôli chorobe vo vykúrených izbách cítila ako spomínaný Eskimák. Zbieram okolo postele mínové pole chorobou napadnuté papierové vreckovky a popri tom mi húta v hlave, že zajtra stoj čo stoj musím ísť do školy. Veď tam vraj bude aj nový spolužiak. Toho si určite nenechám ujsť! Lenka ho predsa ospevovala ako vysokého, modrookého, blonďavého fešáka. A čo sa páči jej, určite sa bude aj mne. Aspoň do teraz to tak za každým so všetkým bolo.

V obývačke pustím „telku„ a v televíznych kanáloch dávajú samé správy o svete.

„Tak na toto sa teda vôbec pozerať nebudem!“ hovorím si nahlas, lebo všetky informácie sú negatívne a tak, ako rýchlo som televízor zapla, ho rýchlo aj vypínam. Pre mňa je dosť zlé už len to, že som celý tento studený, no slnečný víkend presmoklila v posteli. Nepotrebujem si predsa náladu ešte zhoršovať.

Vtom som zbadala pod skleným stolíkom pred pohovkou svoje narodeninové darčeky, stále zabalené tak, ako som ich dostala. Po mojej oslave narodenín som ich tam zapratala novinami. Doteraz nebolo veľmi kedy ich rozbaľovať a trochu som na ne aj zabudla.

Taká rozospatá, ešte stále s červeným usmrkaným nosom a v pyžame som sa pustila do rozbaľovania s tým, že možno mi pozdvihnú túto víkendovú, chorobou zamorenú náladu. No, keďže všetkých troch dokonale poznám, veľmi som tomu neverila.

Prvý darček otváram od večne utáraného Maja. Keď si ho tak predstavím, určite mi darček balil neumytými rukami, pretože na peknom papieri vidno čierne ťapance, pravdepodobne od oleja. Samozrejme, že je od neho, lebo ani s menovkou od darcu si veľmi starosti nerobil. Pri obracaní krabičky vo vnútri čosi hrkalo. Myslela som, že mám po darčeku, lebo sa v ňom asi niečo rozbilo. A nie. Vidím, že sú to sklené guličky, ktoré sa hádžu do jamiek. Určite mi ich chcel takýmto spôsobom vrátiť, lebo pri našej poslednej hre vonku tie moje odplavil dážď niekam preč a v obchode sa už kúpiť nedali. Žiaľ, boli vypredané. I keď sa už dávno takéto hry nehrávam, som mu za ne vďačná. Odteraz budú pre mňa už iba takou milou spomienkou na celkom úsmevné detské hry, často hrávané s chalanmi v hline a blate.

Krásne zabalená krabička od Lenky sa nedala len tak prehliadnuť. Pri jej otváraní som dávala veľký pozor na to, aby som ten pozlátený papier neroztrhla. Chcela som si naň uchovať výnimočnú spomienku. Bolo v nej v prvom rade krásne venovanie k narodeninám, ako sa na slušnú a dobrú kamošku patrí. Pod ním sa ukrýval štipec do vlasov. Pri jeho vyberaní som sa s dobrým pocitom trocha pousmiala, lebo Lenka presne vie, ako nenávidím mať vlasy zapnuté v gumičke, kvôli šticovaniu. Rozpustené sa zasa niekedy zamotajú a tak mi túto situáciu vyriešila takýmto milým, no zároveň úžasne praktickým darčekom.

Prišiel čas na balíček, ktorého sa tak trochu obávam. Je od Jana.

„Tipujem. Buď tam je novo vyrobený prak priamo od neho, alebo niečo zmontované zo železa a dreva, alebo čokoľvek iné, čo určite dievča ako ja nebude potrebovať!“ hovorím si a darček od neho čím najrýchlejšie rozbaľujem, aby som túto trápnu chvíľku mala čo najskôr za sebou.

„To čo je? To fakt? To predsa nemôže myslieť vážne!“ od prekvapenia som položila sama sebe nahlas pár otázok a skoro som stratila dych. Vo vnútri boli náušničky z chirurgickej ocele v tvare krásnych štvorlístkov. Hneď som zvesila z uší svoje dlho nosené strieborné kruhy a nové darované, som si rýchlo nasadila. Keď sa tak s nimi obzerám v zrkadle, myslím, že mi celkom pristanú. A keď zhora do vlasov pripnem štipec darovaný od Lenky, je to ešte krajšie. Na holom krku a malých ušiach sa mi náušničky krásne lesknú. Tak sa mi páčia, že s nastoknutými na mojich ušiach spím až do rána. V tomto ma Jano naozaj príjemne prekvapil.

Kniha: *Rebelka Zorka 2*

Aj seniori z našej obce sú už digitálni

DIGITÁLNI SENIORI

Vďačia za to projektu „Zlepšovanie digitálnych zručností seniorov a distribúcia Senior tabletov“, známy aj ako „Digitálni seniori“, ktorý je financovaný Európskou úniou z Plánu obnovy a odolnosti SR. Postup bol jednoduchý, seniori vyplnili registračný formulár na stránke www.digitalniseniori.gov.sk a absolvovali päť školení na obecnom úrade v našej obci. Prvá skupinka seniorov má školenia úspešne za sebou. Naučili sa pracovať s tabletom, vyhľadávať informácie či komunikovať online, čím si zlepšili svoje digitálne zručnosti. Po absolvovaní školení si tak domov odniesli darček vo forme tabletu. Následne bude vyškoleným absolventom doručená poukážka na vyzdvihnutie dátového balíka.

Školenia však pokračujú ďalej, môžu sa ich zúčastniť seniori Slovenskej republiky vo veku od 65 rokov, ako aj zdravotne znevýhodnené skupiny občanov Slovenskej republiky vo veku od 18 rokov. Školenia pozostávajú z piatich stretnutí. Pre úspešné absolvovanie školenia je nevyhnutné zúčastniť sa na štyroch z nich, pričom účasť na prvom a poslednom stretnutí je povinná. Školenia sa realizujú v našej obci v priestoroch obecného úradu alebo základnej školy.

Neváhajte a buďte digitálni aj vy, drahí seniori, stačí sa zaregistrovať na stránke https://www.digitalniseniori.gov.sk/ s miestom realizácie školenia v Oravskej Lesnej a čakať na SMS. Určite sa naučíte niečo nové pri práci s tabletom, ktorý si na konci môžete odniesť domov. Projekt končí už v polovici budúceho roka.

Zdroj: MIRRI SR

MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PLÁN OBNOVY

Financovaný Európskou úniou

Od ihlíc pod lavicou k vlastným krosnám: Vášeň, ktorá tká spomienky a nové sny

Ručné práce pani **Jozefínu Olbertovú** sprevádzali celý život: pletenie, háčkovanie, vyšívanie. Učila ju mama. V základnej škole mali

krúžok šikovných rúk. Na gymnáziu v prvom ročníku predmet polytechnická výchova, kde sa učili vyšívať a zdobiť kraslice.

„Na ihliciach som plietla, kde sa dalo, aj na prednáškach pod lavicou. Najlepšie pletenie ponožiek bolo na piatich ihliciach, nimi som neohrozovala spolusediacich. Keď som študovala, tešila som sa na cestu vlakom, lebo v ňom sa dalo aj vyšívať.“

Neskôr, keď sa pani Olbertová vydala a mala malé deti, amatérsky im šila oblečenie, do ktorého sa snažila zakomponovať prvky ľudovej výšivky, na ktoré je naše Slovensko také bohaté.

Keď deti vyrástli, odhodlala sa plniť si aj ďalšie svoje sny. Zúčastnila sa v Bratislave, v priestoroch Vysokej školy výtvarných umení kurzu ručného spracovania vlny. Inšpirovala sa lektorkou Ingrid Ondrejičkovou a zakúpila si vretienko, kolovrátok, aj malý stolný skladací stav na tkanie (krosná). Jeho výhodou bolo, že sa dobre skladoval, lebo bol skladací a dal sa preniesť v taške aj s natiahnutou osnovou.

„Natiahnutie osnovy na malé krosná sa dá urobiť v domácich podmienkach a stačí k tomu jeden človek. Utkala som niekoľko šálov, diek a kobercov. Na šály a deky je dobrý, ale koberce boli príliš handrovité. Útok sa nedal dostatočne dobiť medzi osnovné nite, aby bol koberec dostatočne pevný. Sen tkať koberce mi nakoniec splnil manžel, ktorý mi kúpil krosná z Malatinej, určené priamo na tkanie kobercov. Veľa času mi zabrala príprava materiálu na útok (strihanie, zošívanie, motanie) a príprava osnovy. Snovať a natiahnuť osnovu na valec krosien neviem. Tú som si kupovala aj minulosti aj teraz si ju nakupujem. S osnovou mi pomohol najčastejšie syn Štefan. Prevliekla som ju cez niteľnice a brdo, priviazala a mohla tkať. Samotné tkanie, keď človek sediac za krosnami, v rytme rytmického zvuku tkania, v ponorení sa do striedania farieb, zabudne na všetko okolo čo sa deje. Je to za odmenu.“

Pani Jozefína tká z kupovanej pucvoly, (odpad, ktorý vzniká odstrihnutím kraja látky aj s chlpatou časťou), zo zbytkov látok z krajčírskej dielne, ale aj z vyradeného textilu, ktorý sa nastrihal alebo napáral na pásiky.

„Úžasné je, že z nepotrebnej kopy textilného odpadu vznikne niečo nové, čo môže slúžiť ďalšie roky. Sivé a žlté som tkala aj z priemyselne spracovanej ovčej vlny. Teraz si plním ďalší sen. Zdokonaľujem sa v amatérskom šití. Chodím na krajčírsky kurz do Zákamenného k Danke Smolkovej z DS.eltex. Hodiny strávené v jej dielni sú pre mňa radosťou. Dúfam, že mi Boh dopraje čas a silu pokračovať v šití aj ďalších mojich záľubách. Napr. utkať prestieranie z ľanových nití, koberec z ručne spracovanej ovčej vlny, priasť ovčiu vlnu na vretienku a kolovrátku, čo je úžasný relax.“

Za redakciu LN pripravila
Alena Srogoňová

Tradícia patriaca fašiangom

Farebná bodka za fašiangami. Obec Oravská Lesná opäť ožila tradičným podujatím „Pochovávanie basy“, ktoré sa konalo **4. marca 2025** o 17:00 hod. v miestnom kultúrnom dome. Tento symbolický obrad, ktorý uzatvára obdobie fašiangov a otvára pôstne dni, prilákal desiatky obyvateľov i návštevníkov z okolia. Podujatie zorganizovala obec v spolupráci so sociálnou komisiou. Vstupné zahŕňalo bohaté občerstvenie formou švédskych stolov, fľašu vína na osobu, kávu, minerálku, tradičné šišky, zákusky a korbáče. O zábavu sa postaral pestrý kultúrny program, ktorý vyvolal smiech aj dojemné chvíle.

Pochovávanie basy je v Oravskej Lesnej dlhoročnou tradíciou, ktorá spája folklór, humor a komunitného ducha. Symbolické „pochovanie“ hudobného nástroja znamená koniec veselíc a začiatok pôstu. Obrad často sprevádza scénka s „plačkami“, ktoré oplakávajú basu a s ňou aj končiace sa fašiangové radovánky. Tento rok sa podujatie nieslo v duchu dobrej nálady a spolupatričnosti.

Organizátori vyjadrujú vďaku všetkým, ktorí sa podieľali na príprave a priebehu večera, a tešia sa na ďalší ročník tejto obľúbenej tradície. Oravská Lesná tak opäť potvrdila, že si váži svoje kultúrne dedičstvo a dokáže ho s radosťou odovzdávať ďalším generáciám.

Silvia Srogoňová

Pani Ľudmila Briššová, dlhoročná matrikárka našej obce, oslávila krásnych 90 rokov

Pri tejto výnimočnej príležitosti jej zo srdca blahoželáme a vyjadrujeme hlbokú úctu, vďaku a uznanie za roky obetavej práce, ktorú vykonávala pre našu obec. Ako matrikárka stála pri mnohých životných okamihoch občanov – pri narodeniach, sobášoch i posledných rozlúčkach, kde dávala celé svoje srdce, lásku a cit.

Do ďalších rokov jej prajeme hlavne pevné zdravie, pokoj v duši, radosť zo života a ešte veľa požehnaných rokov a krásnych chvíľ v kruhu svojich najbližších.

Z obecnej matriky

Naša matrika zaevidovala k 31. 12. 2024 **3444 obyvateľov,** ktorí sú natrvalo prihlásení v našej obci. Z toho **1723 mužov** a **1721 žien.**

Za rok 2024 bolo **narodených 54** detí, z toho **30 chlapcov a 24 dievčat.**

Za rok 2024 najviac používané **chlapčenské mená** pre novonarodené deti boli: Matej – 3, Tomáš – 3 (jeden Tomáš mal aj druhé meno a to Ján), Teo – 2, Adam – 2, Jakub – 2, Šimon – 2. Ostatné mená sú len jedenkrát: Jonatán, Jonatan (odlišujú sa len dĺžňami ☺), Mateo Matteo (odlišujú sa len písmenkom t ☺), Daniel, Leo, Aleš, Leonard, Marko, Marek, Joachim, Tadeáš, Artur, Alexander, Tobias, Maroš.

Za rok 2024 najviac používané **dievčenské mená** pre novonarodené deti boli: Sára – 3 (kde jedna Sára mala aj druhé meno, a to Mária), Timea – 2, Katarína – 2, Júlia – 2. Ostatné mená sú len jedenkrát: Linda, Nela, Gréta, Liliana, Beáta, Alexandra, Lea, Klára, Laura, Hana, Elizabeth, Ela, Lívia, Barbora, Alžbeta.

Ako vidíme, mená sú zase rôznorodé a málo sa opakujú. Čo je tiež zaujímavé v tomto roku, že sa nám narodili deti s menom Alexander aj Alexandra. Rodičom prajeme veľa radosti z ich malých ratolestí.

Počas roka 2024 **nás opustilo 16 spoluobčanov,** z toho 12 mužov a 4 ženy. Chvála Bohu nám oproti roku 2023 zomrelo o 9 občanov menej. Okrem toho 4 občania z domova dôchodcov, ktorí nemali trvalý pobyt v Oravskej Lesnej.

Najstaršou bola Kristína Bjaloritová (93 rokov) a najmladším Ján Holubčík (40). Navždy ostávajú žiť v našich srdciach.

Prisťahovaní občania: 27 občanov
Odsťahovaní občania: 55 občanov

V matričnej knihe manželstiev v Oravskej Lesnej máme zapísaných v roku 2024 **23 sobášov**, z nich bolo 5 civilných. Okrem toho **13 sobášov bolo mimo našej obce.** Štyri civilné sobáše boli mimo obradnej miestnosti, z toho tri dokonca v prírode.

Zahraničný sobáš bol jeden – nevesta Slovenka sa vydávala za ženícha z Čiech.

V 5 prípadoch boli obaja mladomanželia z Oravskej Lesnej a v 4 prípadoch ani ženích, ani nevesta nepochádzali z Oravskej Lesnej. Novomanželom prajeme všetko najlepšie na ich spoločnej ceste životom.

Anna Pojezdalová, matrikárka

Ako vieme, stále pribúdajú noví maličkí spoluobčania, z ktorých sa tešia hlavne rodičia, starí rodičia, rodina, či veľa z nás. Tiež však sú aj smutnejšie dni v našom živote, keď nás tu na pozemskej púti opúšťajú naši blízki, či známi.

Medzi nás prišli

November 2024
Elizabeth Laššáková
Ela Urbaníková
Maroš Kojda
Šimon Finík
Lívia Zavoďančíková
Tomáš Ján Opěla

December 2024
Barbora Dibdiaková
Alžbeta Bartkoviaková

Január 2025
Adela Škamorová
Patrik Trstenský
Maxim Zelnický
Žofia Godišová

Február 2025
Mária Laššáková
Filip Joštiak
Terézia Olbertová
Markus Christopher Crane
Mathias Paterek
Jakub Poleč
Alexia Srogončíková
Sára Vrábľová
Nela Demková

Marec 2025
Šimon Poleč
Olívia Brňáková

Apríl 2025
Matej Kuhejda
Richard Murín
Timea Brňáková
Erik Florek

Máj 2025
Lucas Florek

Od nás odišli

November 2024	
Milan Svinčák	83 rokov
December 2024	
Ján Chromek	67 rokov
Január 2025	
Štefan Tisoň	56 rokov
Ján Maslík	54 rokov
Marec 2025	
Pavol Kolenčík	53 rokov
Milan Brisuda	49 rokov
Anna Brňáková	72 rokov
Miroslav Briš	74 rokov
Apríl 2025	
Juraj Briš	85 rokov
Jozefína Polečová	97 rokov
Jozef Vrábeľ	58 rokov
Terézia Belicajová	68 rokov
Jozef Kuhajda	75 rokov

Jubileum oslávili...

December 2024
70 rokov – Angela Kvaková
Terézia Vrbinčíková
František Holubčík
Terézia Srogoňová
Blažej Holubčík
85 rokov – Mária Chudobová

Január 2025
70 rokov – Veronika Nogová
Anna Habláková
Agneša Dulovcová
František Noga
75 rokov – Ján Gelčinský
Emília Murínová
Kristína Mateášová
80 rokov – Milan Kurek
Oľga Tereštíková
85 rokov – Emília Beloritová
Jozefa Brisudová

Február 2025
70 rokov – Silvester Olbert
Vendelín Briš
Jozefína Hladeková
75 rokov – Anna Brišová
85 rokov – Jozefa Kolenčíková
90 rokov – Oľga Brisudová

Marec 2025
70 rokov – Ján Podstavek
75 rokov – Štefánia Brachňáková
80 rokov – Kristína Srogončíková
90 rokov – Janka Kvaková

Apríl 2025
75 rokov – Anna Tereštíková
80 rokov – Ján Ladňák
85 rokov – Štefan Ladňák
František Kolenčík
90 rokov – Ľudmila Briššová
Rudolf Olbert

Máj 2025
70 rokov – Bohumil Tisoň
Anton Krivulčík
80 rokov – Anna Fajčáková
85 rokov – Agneša Podstavková

Najstarší občania Oravskej Lesnej

Mária Murínová	96 r.
Rozália Holubčíková	93 r.
Margita Srogoňová	93 r.

Oslávencom srdečne gratulujeme a prajeme veľa zdravia, radosti v kruhu svojich najbližších a veľa Božích milostí!

Krásne výročie sobáša oslávili

50 rokov spoločného života	
Štefan a Anna Hablák	10. 4. 1975 – 10. 4. 2025
Jozef a Anna Kolenčík	24. 4. 1975 – 24. 4. 2025
Anton a Agneša Mrekaj	7. 5. 1975 – 7. 5. 2025
55 rokov spoločného života	
Jozef a Emília Murín	12. 3. 1970 – 12. 3. 2025
Jozef a Helena Sumega	16. 3. 1970 – 16. 3. 2025
Jaroslav a Mária Briš	16. 5. 1970 – 6. 5. 2025
60 rokov spoločného života	
Jozef a Angela Mateáš	23. 1. 1965 – 2 3. 1. 2025

Možno sa ešte pamätáš,
akúže nám to vtedy hrali, veselú, či ťahovú,
mala si v tvári páľavu a ústa sa Ti usmievali.
Prešli už roky, prefrkli.
K tomuto dňu sa vráťme ako k studni,
ako sa ku studienke vracia laň,
skalopevne mi stisni dlaň
a nezabudni, nezabudni...

Za srdca gratulujeme.

Nenašli ste sa v novinách pri výročiach sobášov?
Prosíme jubilujúcich manželov, ktorí v tomto roku 2025 oslávia: 50., 55., 60., 65., 70. výročie sobáša a sobáš nemali v Oravskej Lesnej, nech to nahlásia na matričný úrad v Oravskej Lesnej. Je to z toho dôvodu, že nemáme ako zistiť, že máte výročie sobáša, pretože Váš sobáš nie je zaevidovaný v našej matrike.

Prvá pomoc pri krvácaní

Milí rodáci, dnes vám ponúknem cenné rady, ako poskytnúť prvú pomoc pri rôznych typoch krvácania, s ktorými sa môžeme stretnúť v bežnom živote.

Krvácanie je jeden z akútnych stavov ohrozujúcich život. Stačí len malá nepozornosť, dôjde k porušeniu kožnej integrity a človek krváca. Krvácanie delíme podľa miesta postihnutia na: vonkajšie alebo vnútorné, a podľa poranenej cievy na tepnové, žilové, vlásočnicové alebo ich kombinácie. Najzávažnejšie je kombinácia vnútorného tepnového krvácania, pri ktorom môže poranení zomrieť za niekoľko sekúnd.

VONKAJŠIE KRVÁCANIE

Je na diagnostiku a liečbu ako i poskytnutie prvej pomoci najľahšie, lebo je viditeľné.

Tepnové vonkajšie krvácanie – vysoké riziko vykrvácania v prípade poranenia veľkých tepien (krčnica, slabinová tepna). Pri tomto type krvácania krv z poranenej tepny vystrekuje pod tlakom, neskôr už len vyteká. Krv je svetlej farby.

Dôležitá je okamžitá prvá pomoc – ihneď ranu stlačiť (ak máme k dispozícii čistou vreckovkou, tričkom, obväzom, ak nie, postačia prsty či celá ruka). Zachovanie sterility je v tomto prípade druhotný problém. Druhou rukou privolajte pomoc alebo sami zavolajte záchrannú zdravotnú službu (ZZS). Pokúste sa poraneného položiť. Ak nemáte so sebou tlakový obväz, stláčajte ranu do príchodu záchrannej zdravotnej služby (ZZS). Ak sa nejedná o krvácanie na hlave či krku, môžete druhou rukou použiť tlakové body na končatine (slabina na dolnej končatine, vnútorná strana ramena na hornej končatine). Zaškrtiť možno len v tom prípade, že je s vami ešte niekto. Vy trvale stláčajte ranu, kontrolujte vedomia postihnutého. Ak krvácanie nie je tak masívne, použite ovínadlo alebo čo najčistejšie kus látky a pevne uviažte. Stláčajte ranu, tlakový bod alebo použite škrtidlo.

Žilné krvácanie – nie je tak masívne ako tepnové, ale ak sa krvácanie týka hlavných veľkých tepien, človek opäť môže vykrvácať. Krv je tmavočerveno sfarbená a z tela nevystrekuje.

Prvá pomoc sa v zásade nijako nelíši od tepnového krvácania. Podľa rozsahu a masívnosti postupujte i tu rovnako. Použite čistý kus látky, škrtidlo alebo tlakový obväz. Zabráňte krvácaniu všetkými prostriedkami, ktoré vás v danej chvíli napadnú.

Vlásočnicové krvácanie – vzniká pri odreninách alebo škrabnutiach. Jedná sa o malé krvácanie, na ktoré bude stačiť náplasť či jednoduchý obväz.

V rámci poskytnutia prvej pomoci nie je dôležité o aký typ krvácania ide, ale o čo najrýchlejšie stlačenie postihnutého miesta a privolanie ZZS, aby sme zabránili čo najväčším stratám krvi.

VNÚTORNÉ KRVÁCANIE

Je krvácanie z vnútorných orgánov, ktoré voľným okom nevidíme. Má však pár základných príznakov: **bledosť kože, zrýchlené dýchanie, malátnosť, únava, spavosť, stále zívanie, potenie, studené okrajové časti tela, bledé sfarbenie končekov prstov, slizníc, prípade modrina na koži.** Najčastejšie je príčinou úraz alebo pád. Zriedkavo vzniká spontánne závažné vnútorné tepnové krvácanie, len ak je prítomná menejcennosť tepien charakteru tepnovej výdutiny (aneuryzmy).

Prvá pomoc spočíva v uložení postihnutého do protišokovej polohy ak je pri vedomí, so zdvihnutými končatinami a protišokové opatrenia. A okamžitom privolaní ZZS. Ak dochádza k zástave obehu a dýchania, treba okamžite zahájiť resuscitáciu.

Pri zlomeninách veľkých kostí (stehnová, panvová) môže dôjsť k veľkým stratám krvi, poškodením cievy zlomenou kosťou, ale aj zo samotnej kosti môžu byť veľké krvné straty. Preto je dôležité znehybnenie zlomenej končatiny a v prípade otvorenej zlomeniny zastavenie krvácania tlakom na ranu, tlakové body alebo použitie škrtidla, hlavne pri amputačných poraneniach.

KRVÁCANIE Z FYZIOLOGICKÝCH TELOVÝCH OTVOROV

V domácnosti, v škole, v práci sa bežne stretávame s rôznymi typmi krvácania z telesných otvorov. Najčastejšie krvácanie z nosa, menej často z ucha, močových ciest či konečníka. Toto krvácanie rozhodne nepodceňujte, môže sa jednať o závažné ochorenie, ktoré je potrebné diagnostikovať a liečiť (rakovina, zápal, porucha zrážanie krvi). Pokiaľ užívate lieky na riedenie krvi, je potrebné ich vysadiť a informovať lekára či záchranára.

Krvácanie z nosa – nezakláňajte hlavu! Nechajte krv voľne vytekať a vypľúvajte ju. Ak nie je krvácanie masívne, krvácanie za chvíľu samo ustúpi. Pri masívnom krvácaní, vložte gázový tampón do nosnej dierky, stlačte nosové krídla. Ak sa krvácanie aj napriek tomu nezastaví, vyhľadajte lekársku pomoc.

Krvácanie z dutiny ústnej – väčšie krvácanie je potreba zastaviť a previesť postihnutého do nemocnice. Krv nikdy neprehĺtať, posadiť chorého a priložiť na krvácajúcu ranu čistý gázový štvorec, tampón, ak nedôjde k zastaveniu krvácania, treba vyhľadať lekársku pomoc.

Krvácanie z ucha – postihnutého otočte na krvácajúce stranu, prekryte krvácajúce ucho čistou vreckovkou, gázovým štvorcom a nechajte krv voľne vytekať. Ak je krvácanie slabé nevýznamné, za chvíľu samo odznie. Masívne krvácanie rieši vyhľadaním lekárskej pomoci. Ak je krvácanie spojené s pádom na hlavu, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc, alebo volajte ZZS. Pri úraze hlavy spojené s krvácaním z ucha je vysoké podozrenie na poškodenie spodiny lebečnej alebo poškodenie zvukovodu – vždy je potrebné lekárske vyšetrenie!

Vracanie a vykašliavanie krvi – nepodceňujte, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc alebo volajte ZZS. Môže sa jednať „len“ o zápal alebo tiež iné závažné ochorenie sliznice, pažeráka, priedušnice, pľúc.

Krvácanie z konečníka, močového mechúra a pohlavných orgánov – so zreteľom na vašu zdravotnú situácii a na masívnosť krvácania postupujte nasledovne. Ak krvácate prvýkrát a jedná sa o väčšie krvácanie, vždy vyhľadajte lekársku pomoc. Opäť tu hrozí zápal, ale tiež rakovina či iné ochorenia. Použite vložku a choďte do nemocnice.

Krvácanie môže byť, podľa závažnosti, život ohrozujúci stav, ktorý netreba podceňovať a ak sa objavia príznaky hemoragického šoku ako je slabosť, malátnosť, kolaps, nízky tlak, ihneď treba volať ZZS, telefónne číslo: 155.

MUDr. Martina Murínová

Mango-reďkovkový šalát s limetkovo-mätovým dresingom

Na prípravu šalátu **potrebujeme:**
1 mango (dozreté, ale pevné)
120 g červenej kapusty
100 g čerstvej uhorky
100 g červenej reďkovky
niekoľko lístkov čerstvej mäty na ozdobu

Dresing:
2 lyžičky čerstvo nastrúhanej limetkovej kôry
4 lyžice limetkovej šťavy
2 lyžičky medu alebo agávového sirupu
2 čajové lyžičky olivového alebo sezamového oleja
dve štipky soli
dve štipky mletého bieleho alebo čierneho korenia
zopár lístkov čerstvej mäty, nasekaných najemno

Postup:
Mango nakrájame na tenké plátky. Červenú kapustu a uhorku nakrájame na tenké prúžky a červenú reďkovku na kolieska. Všetky suroviny na šalát zmiešame v miske.
Ingrediencie na dresing spojíme osobitne v malej miske a dobre premiešame. Pripravený dresing nalejeme na šalát, premiešame a necháme aspoň 10 – 15 minút odležať.
Podávame vychladené, ozdobené lístkami mäty.

Mladí folkloristi boli ocenení v krajskej súťaži

Detský folklórny súbor Veľká Magurka sa už niekoľko rokov snaží prezentovať tradície našich prastarých rodičov. Tento rok sme pretavili tému letných prác do scénického pásma“ Rôbotny džeň na lonce”. Divák v ňom môže vnímať zvuk tradičného kutia kosy, cvendžanie spiežovcov i ujúkanie hrabačiek. Týmto programom sme zaujali porotu na regionálnej postupovej súťažnej prehliadke ENIKI BENIKI 30. marca v Nižnej a získali sme zlaté pásmo s priamym postupom na krajské kolo. Bola to pre nás neopísateľná radosť, keďže takýto úspech sme získali po mnohých rokoch.

Dňa 27. apríla sa konalo krajské kolo v Zázrivej, kde DFS Veľká Magurka reprezentovala Oravu v tvrdej konkurencii regiónov horného Považia, Kysúc, Turca a Liptova. Podarilo sa nám získať strieborné pásmo a špeciálnu cenu za štýlový spevný prejav. Odborná porota veľmi vysoko ocenila spevy a odporučila nás do speváckej súťaže Vidiečanova Habovka, ktorá sa bude konať na budúci rok.

V Oravskej Lesnej je dôkaz, že tu rastú talenty, ktoré je potrebné rozvíjať. Je to však náročná práca vyžadujúca mnoho energie a ukrajovanie z voľného času, preto som veľmi vďačná svojím pomocníkom – pánovi Viktorovi Chudobovi a Alenke Brišovej, že im záleží na tom, aby folklór v Oravskej Lesnej nezanikol. Ďakujeme všetkým, ktorí nás podporujú a veríme, že DFS Magurka bude ešte ďalšie roky reprezentovať oravské zvyky a tradície a poteší mnoho sŕdc zanietených pre folklór.

Alena Andrisáková,
vedúca DFS Veľká Magurka

Mamy oslavovali svoj sviatok

V nedeľu 11. mája 2025 sa kultúrny dom v Oravskej Lesnej stal dejiskom srdečného podujatia pri príležitosti Dňa matiek. Oslava, ktorá sa začala o 14:00 hodine, prilákala množstvo obyvateľov obce, aby spoločne vzdali hold mamám a starým mamám za ich nezištnú lásku a obetavosť.

Na pódiu sa predstavili deti z našej materskej školy, ktoré si pod vedením svojich pani učiteliek pripravili pestrý kultúrny program. Ich vystúpenia plné piesní, básní a tanca, dojali prítomné mamičky a staré mamy k slzám radosti. Obec Oravská Lesná týmto podujatím vyjadrila svoju úctu k rodinným hodnotám a tradíciám. Deň matiek sa tak stal nielen oslavou materstva, ale aj pripomienkou dôležitosti rodiny a komunity v živote každého z nás.

Silvia Srogoňová

Tohtoročná stopa bez bežkárskej výstroje

Najchladnejšia obec Slovenska, ktorá mala vždy dostatok snehu, sa po štyroch rokoch bežkárskej Nočnej stopy takmer musela zmieriť s tým, že prechod nebude. Počasie nám neprialo a akcia sa prekladala. Snehu sme sa nedočkali ani po preložení akcie, a tak sme sa rozhodli, že urobíme zmenu a pre ľudí prichystáme po prvýkrát peší prechod. Na akcii, ktorá sa konala 1. marca, sme nečakali ani dvesto ľudí. No už po spustení online pozvánky nám začalo dochádzať, že toto bude asi najsilnejší ročník.

Nočnú stopu tento rok prešlo takmer 700 ľudí. Rodiny s deťmi, nadšenci športu, partie kamarátov, či aktívni dôchodcovia. Ľudia sa nahlasovali dopredu cez telefón, aby sme vedeli, koľko balíčkov a jedla máme pripraviť na stanovištiach. Volali a písali nám z celej Oravy, Slovenska a dokonca aj Čiech. Ešte aj pár hodín pred oficiálnou registráciou sa niektorí chceli nahlásiť.

Trate boli jednoduché a zvládnuteľné pre každého. Dlhšia merala deväť kilometrov a kratšia sedem. Celý prechod ľudia zvládli prejsť v čase do dve a pol hodiny. Uprostred a na konci ich čakalo občerstvenie. Tradíciou tejto akcie je domáca klobása a zázvorovica. Nechýbal ani chlebík s masťou a cibuľou, čaj s rumom na zahriatie, či ovocie a šišky.

Ročník 2025 bol výnimočný aj kvôli začiatku Nočnej stopy. Tú odštartovala svojou bubnovou šou skupina Batida. Po desať sekundovom úvodnom odpočítavaní sa na ihrisku rozsvietili svetlice a účastníci začínali prechod za sprievodu bubnistov.

Sme nadšení a šťastní, že si prišlo toľko ľudí vychutnať pohyb, dobré jedlo a nasať večernú atmosféru prechodu. Ďakujeme našim sponzorom aj celému Bučina teamu, že do prípravy akcie dali všetko, aby to v tento večer bolo tip-top. Je potrebné dodať, že budúci ročník Nočnej stopy bude tradične na bežkách, ale aj “na pešo.”

Adriana Katrenčíková

Majstrovstvá Slovenska škôl v stolnom tenise v Bratislave

V dňoch 8. – 9. apríla 2025 sme sa zúčastnili Majstrovstiev Slovenska škôl v stolnom tenise v Bratislave. Naša výprava bola plná očakávaní, odhodlania, ale aj radosti z toho, že môžeme reprezentovať našu školu.

Prvý deň sme začali zápasom proti Bošanom, ktorý sa hral okolo 11:00 hodiny. Napriek snahe sme zápas prehrali 0:3. Vedeli sme, že ak chceme postúpiť zo skupiny, musíme vyhrať nasledujúce dva zápasy, pretože v skupine sme boli spolu so štyrmi školami.

Po obede a krátkej prestávke sme sa opäť rozcvičili a pripravili na druhý zápas proti Dunajskej Strede. Zápas bol náročný, prehrali sme 1:3, no potešil nás bod, ktorý získala Veronika Tisoňová. Po zápase sme si oddýchli a sledovali hru iných škôl, čo nám pomohlo načerpať nové poznatky a inšpiráciu.

Okolo 17:00 hod. sme nastúpili na posledný zápas v skupine proti Slovenskému Grobu. Hoci sme už nemali šancu postúpiť, dali sme do zápasu všetko. Skončil sa výsledkom 0:3. Po skončení programu sme sa presunuli na hotel, kde nás čakala chutná večera a po nej zaslúžený oddych. Ráno po raňajkách sme sa zbalili a vyrazili späť do haly, čakali nás totiž zápasy o umiestnenie na 5. až 8. mieste.

Druhý deň sme odohrali veľmi napínavý zápas proti Humennému, ktorý sme vyhrali 3:2. Body pre tím získali **Michaela Brišová** (2) a **Veronika Tisoňová.**

Týmto víťazstvom sme sa prebojovali do finále o 5. miesto, kde sme nastúpili proti Kalinovu. Zápas bol opäť veľmi vyrovnaný a dramatický. Nakoniec sme opäť zvíťazili 3:2 – opäť bodovali Michaela Brišová (2) a Veronika Tisoňová.

Súčasťou nášho tímu boli aj **Anežka Brišová** a **Kristína Mrázi-ková.** Hoci Kristína nehrala, skvele nás povzbudzovala a vytvárala super tímovú atmosféru. Anežka sa síce nepresadila bodovo, no veľmi sa snažila a my si túto snahu vážime.

Nakoniec sme sa umiestnili na krásnom 5. mieste. Bolo to pre nás skvelé dobrodružstvo, plné športových zážitkov, tímovej spolupráce a nových skúseností.

Ďakujeme, že sme sa mohli zúčastniť!

Miška Brišová

TELOVÝCHOVNÁ JEDNOTA ORAVSKÁ LESNÁ

Športová činnosť v STOLNOTENISOVOM KLUBE

Mesiac marec bol posledným v prebiehajúcej sezóne stolných tenistov. Sezóna síce trvá až do 30. 6. 2025, no posledným kolom sa skončila sezóna pre obe naše družstvá mužov. A-družstvo skončilo v 4. lige východ na 7. mieste so ziskom 38 bodov. B-družstvo obsadilo v 5. lige celkovo 5. miesto Obe družstvá, dá sa povedať, splnili stanovené ciele – pohybovať sa v horných poschodiach tabuľky a vyhnúť sa stresovým situáciám v prípade nutnosti hrať barážové stretnutia o udržanie. To sa obom družstvám podarilo. Zároveň jedným dychom treba dodať, že pri zodpovednej a stálej účasti by obe družstvá mohli pomýšľať na postup. Tak je to ale asi vo všetkých kluboch, zabezpečiť 100% účasť na zápasoch je dnes veľmi ťažké, ba takmer nemožné.

V A-družstve si najlepšie v tejto sezóne počínal Martin Kolenčík, ktorý zvíťazil v 82% svojich zápasov. Tesne za ním nasleduje Martin Briš, získal 79% úspešnosť. Túto úspešnú dvojicu doplnili ešte Roman Kolenčík (45%), Lukáš Rabčan (42%) a Matej Nádašský (28%). Dobré je, že nejaké štarty si zapísali už aj niektorí mladí hráči – Michaela Brišová, Veronika Tisoňová, Marek Laššák či Rafael Fajčák. Je to pre nich nová dobrá skúsenosť.

Michaela Brišová so zbierkou trofejí na majstrovstvách kraja staršieho žiactva, 11.5.2025 v Ružomberku

V B-družstve je najlepší Lukáš Rabčan (84%), Milan Laššák (63%), David Grofčík (58%) a Jozef Zmoray (42%). S malým počtom zápasov pomohli aj Roman Kolenčík, Robert Zelnický, Matúš Vigoda. A samozrejme, aj tu už dostávajú príležitosť všetci mladí chlapci aj dievčatá, ktorí sú registrovaní a môžu nastupovať. Sezónu sme potom zakončili spoločnými hrami s deťmi, rodičmi a sponzormi.

Družstvá teda skončili a teraz budú do konca sezóny ešte nasledovať pre mládež majstrovstvá jednotlivcov. Jedna súťaž už prebehla, na majstrovstvách kraja staršieho žiactva získala Michaela Brišová titul v miešanej štvorhre. Spolu s Pitákom z Ružomberka nenašli premožiteľa. V dvojhre a aj štvorhre dievčat spolu s Veronikou Tisoňovou získala zhodne druhé miesto, keď prehrala až vo finále. V tejto sezóne ju čakajú ešte dva vrcholy, postavením v slovenskom rebríčku si totiž zabezpečila účasť na majstrovstvách Slovenska mladších aj starších žiačok v Bratislave – staršie žiactvo 24. mája 2025 a mladšie žiactvo 31. mája 2025. Budeme jej držať palce.

Ďalej chceme spomenúť, že Lukáš Rabčan a Martin Briš sa začali spolu venovať trénovaniu detí, čomu sa veľmi tešíme. Zároveň držíme palce, aby im to vydržalo čo najdlhšie a úspechy sa určite dostavia.

Milan Laššák

Novinky z HOKEJA

V hokejových súťažiach, ktoré sa koncom marca taktiež skončili, nás reprezentovali štyri naše družstvá.

A-družstvo mužov v súťaži OHS A skončilo na 7. mieste. Stačilo to na postup do play off, no hneď v prvom kole nestačili na družstvo Liesku a vypadli.

B-družstvo skončilo na 4. mieste, no cez prvé kolo play off takisto neprešli, stroskotali na neskorších víťazoch z Novoti. Tí sa z priebežného 5. miesta predrali až do finále a aj tam boli úspešní a získali celkové prvenstvo.

Družstvo našich starých pánov vo svojej súťaži obsadilo 6. miesto.

A ešte jeden kolektív, ktorý nás reprezentoval, boli naši **najmladší žiačikovia,** teda **prípravka HP4**. Chlapci odohrali celú sezónu, ich výsledky sa nejako kompletne nesledujú, ani nie sú v tejto kategórii nejako podstatné. Dvakrát do týždňa poctivo trénovali a ich progres je jasne viditeľný. Pred pár rokmi v porovnaní s chlapcami z Altisu výrazne zaostávali, teraz bola situácia opačná, keď v priateľskom zápase dominovali naši chlapci. Tréneri na čele s Tomášom Dulovcom sa venujú v ročníkoch od prvej po piatu triedu skoro 50 deťom, plus ešte starším ročníkom, ktorí súťaže nehrávajú. Odvádzajú výbornú prácu, trávia v priebehu zimy na štadióne veľké množstvo času, za čo im patrí poďakovanie. Prípravka odohrala spolu 12 turnajov, porovnáva sa s väčšími klubmi miest Žiliny, Martina a podobne. Ich výsledky sa stále zlepšujú. V ďalšej sezóne sa podľa Tomáša Dulovca budeme zameriavať na hlavne na túto prípravku a hlavne s dôrazom na prváčikov a predškolákov.

Naši prípravkári** počas jedného z tréningov pod dohľadom **Tomáša Dulovca

Čím skôr začnú, tým budú mať viac priestoru na zlepšovanie.

Za zmienku stojí ešte priebeh finále súťaže OHS B medzi Novoťou a Klinom. Hokejisti Novoti pobláznili celú dedinu a diváci v početnej miere navštevovali ich zápasy na našom zimnom štadióne. Na poslednom zápase sezóny asi padol aj rekord v návštevnosti na našom štadióne. Prítomných bolo odhadom okolo 400 až 500 divákov vrátane: starostu Novoti, nového maskota družstva Novoti, bubnov a všetkého, čo k tomu patrí. Zápas sa nerozhodol v riadnom hracom čase, ani v predĺžení, ale vyústil až do samostatných nájazdov. Diváci sa tak až do celkového rozuzlenia výborne zabávali a bodajby takých akcií bolo čo najviac. Bola to veľmi pekná bodka za sezónou na našom „zimáku".

Milan Laššák

Starí páni Oravskej Lesnej po turnaji 6. 1. 2025

Zľava hore: Michal Vrábeľ, Miro Kolenčík, Igor Olbert, František Brňák, Pavol Brňák, Anton Laššák, Marek Kvak, Pavol Šimjak, Jozef Habľák

Dolu zľava: Adrián Krivulčík, Sárka Olbertová (fanúšik), Anton Olbert, Marek Olbert, Pavol Dibdiak, Milan Laššák, Kamil Kostolňák a v popredí brankár Emo Kolenčík.

***Hokejisti Novoti** po víťaznom finále OHS B aj so svojimi fanúšikmi i maskotom.*

Z FUTBALU

Historická sezóna futbalového oddielu. Nič iné ako slová chvály všetkým hráčom, trénerom, funkcionárom a fanúšikom nemôžu znieť po tejto neskutočnej sezóne 2024/2025. Dva krásne postupy si zabezpečili naše dve družstvá. Muži, ktorí budú pôsobiť v najvyššej Oravskej súťaži a starší žiaci, ktorí budú hrať 2.najvyššiu slovenskú súťaž. U žiakov to bolo dokonca tak jednoznačné, že za celú sezónu ani raz neprehrali. Za mňa je to splnený sen, ktorý sme mali a zároveň výsledok niekoľko ročnej práce, ktorú v klube robíme. Všetko sa nám to takto krásne vrátilo. Aby sme však nezabudli na ostatných, tak aj tímy prípravky a mladších žiakov sa prezentujú úžasne. Mladší žiaci sú na krásnom druhom mieste a kategória prípravky takisto neskončí horšie ako druhá a dokonca má stále ešte šancu pobiť sa aj o titul majstra Oravy, ak zvládne záver sezóny bez zaváhania. Keďže majú pred sebou duel proti prvému tímu tabuľky, majú všetko vo vlastných rukách. Som rád, pretože tieto všetky úspechy nie sú náhodným výstrelom. Posledné roky cítim, že nás dedina začala vnímať a že prichádzajú pomocné ruky aj od sponzorov, aj od rodičov a potom to takto pekne vyzerá.

Určite sa však neplánujeme uspokojiť, naopak chceme latku posunúť ešte vyššie. So žiakmi sa chceme stabilizovať v druhej lige a hrať minimálne v strede tabuľky. U mužov pripraviť káder z domácich hráčov tak, aby do troch rokov mohol postúpiť aj do krajskej súťaže. Čo by bolo skvelé, pretože by sa v našej obci hral aj Slovenský pohár, kde by sme v prípade šťastného losu mohli u nás privítať kľudne aj Slovan Bratislava, Trnavu či Žilinu. Možno to znie ako sci-fi, ale ja som o tom presvedčený, že sa nám to do roku 2028-2029 podarí. Držte nám naďalej palce, podporujte nás, príďte na naše zápasy, robíme to nielen pre tie naše deti, ale aj pre vás fanúšikov. Budeme radi, keď vás uvidíme na tribúne aspoň v takom počte ako doteraz. Spolu sme Lesná.

Jozef Poništiak

Futbalisti absolvovali zimné sústredenie na Malte

Naši futbalisti – muži sa už tradične niekoľko rokov v zime zúčastňujú zimného futbalového sústredenia. Po Piešťanoch, Zakopanom a Hodoníne sme tento rok sme v rámci predsezónnej prípravy zvolili exotickejšiu krajinu a to ostrov Malta v stredozemnom mori. Prvýkrát sme teda na sústredenie išli letecky a 19 chalani sme posledný februárový víkend vyrazili z Oravskej Lesnej na Bratislavské letisko odkiaľ sme odleteli na Maltu.

Športová agentúra z Malty nám zastrešovala ubytovanie, jedlo, zápasy aj tréningy a tiež prepravu autobusom po Malte. Podarilo sa nám zjednať výbornú cenu 161 eur na osobu, čo je vynikajúca cena. Letenky nás vyšli 80 eur spiatočne. Záujem o sústredenie bol veľmi veľký a chalani sa naň tešili. Počas pobytu nás sprevádzala naša sprievodkyňa Sabrina z Talianska, ktorá si nás obľúbila a dokonca s nami aj trénovala a spievala s nami v autobuse slovenské pesničky.

V piatok poobede sme odlietali z Bratislavy. Počas cesty sme si získali nových fanúšikov – pani, ktorá sedela vedľa Dominika si obliekla náš dres už v lietadle ☺. Po prílete nás čakala naša sprievodkyňa Sabrina, ktorá nám vybavila autobus aby sme stihli večerný tréning, kde si s nami aj zatrénovala.

V sobotu už bolo krásne slnečno a po rannom kúpaní v hotelovom bazéne a raňajkách sme na rannom tréningu behali v tričkách v 20 stupňoch – zatiaľ čo v Oravskej Lesnej bol ešte sneh. Po obede v prímorskej reštaurácii sme sa presunuli autobusom na prípravný zápas. Prípravný zápas sme odohrali proti tímu Birezebuga, ktorý hrá 3. maltskú najvyššiu ligu a bol v tej dobe na 2. mieste tabuľky. My sme boli po zime na prvom mieste v našej slovenskej 8. lige. Súpera sme zaskočili a hoci bol kvalitatívne lepší, po polčase sme vyhrávali 1:0. Nakoniec sme prehrali 3:2, keď už súper ukázal svoju kvalitu.

V sobotu večer sme stihli prehliadku mesta, večeru a niektorí sme stihli pozrieť nočný život na Malte v meste Paceville, ktoré je známe rôznymi barmi, tancom a zábavou.

V nedeľu ráno po raňajkách sme už mali nefutbalový program, kde sme sa presunuli do hlavného mesta Valleta, kde sa konal obrovský národný karneval. Večer sme sa presunuli na letisko, kde sme si ešte zahrali v letiskovej hale futbal a presunuli sme sa do Bratislavy a potom v noci autami do Oravskej Lesnej.

Na Malte sme mali vynikajúce futbalové podmienky a všetci hráči si sústredenie pochvaľovali. Odnášame si okrem futbalového zlepšenia aj zážitky a spomienky, na ktoré sa bude ešte dlho spomínať. Viac fotografií a videí zo sústredenia si môžete pozrieť na našom Facebooku alebo Instagrame TJ Oravská Lesná.

Pavol Katrenčík

Lesnianske noviny: č. 1/2025 – 16. júna 2025 ● Vydal: OZ Beskyd (Oravská Lesná 511, IČO: 37806068) v spolupráci s Obecným úradom
Redakčná rada: Jozef Rošťák, Anna Pojezdalová, Zuzana Brňáková, Anton Katrenčík, Silvia Srogoňová, Milan Laššák, Alena Srogoňová
E-mail: lesnianskenoviny@gmail.com ● FACEBOOK Lesnianske noviny ● Kontakt: 0908-02 42 18, 0908-25 80 71
Registrované pod č. EV 5992/21, ISSN 1338-9904 ● Grafická úprava, sadzba a tlač: Mgr. Andrea Hrdinová, Námestovo